

SOUDNÍ DVŮR
EVROPSKÉ UNIE

Výroční zpráva za rok 2024

Panorama roku

Soudní dvůr Evropské unie, garant ochrany unijního práva

Soudní dvůr Evropské unie je jedním ze sedmi orgánů Evropské unie.

Jakožto soudní orgán Unie má za úkol zajišťovat dodržování unijního práva a přitom dbát na jednotný výklad a jednotné uplatňování zakládajících smluv a zajišťovat přezkum legality aktů přijatých orgány, institucemi nebo jinými subjekty Unie.

Svou judikaturou přispívá k ochraně unijních hodnot a přičiňuje se o budování Evropy.

Soudní dvůr Evropské unie se skládá ze dvou soudů, jimiž jsou: Soudní dvůr a Tribunál.

Výroční zpráva za rok 2024

Panorama roku

Obsah

Úvodní slovo předsedy.....	4
1. Ohlédnutí za rokem 2024.....	7
A. Rok v obrazech.....	8
B. Rok v číslech.....	16
Orgán v roce 2024	16
Rok z pohledu soudní činnosti (Soudní dvůr a Tribunál)	17
Jazykové útvary.....	18
2. Soudní činnost.....	21
A. Soudní dvůr v roce 2024.....	22
Činnost a vývoj Soudního dvora	22
Členové Soudního dvora.....	26
B. Tribunál v roce 2024	30
Činnost a vývoj Tribunálu.....	30
Judikatorní novinky.....	32
Členové Tribunálu.....	36
C. Judikatura v roce 2024.....	40
Focus Balíček mobility 2020: spravedlivá hospodářská soutěž a zlepšování pracovních podmínek s cílem učinit odvětví silniční dopravy bezpečnějším, udržitelnějším a spravedlivějším	40
Focus Ekologická produkce a označování ekologických produktů.....	42
Focus Přístup veřejnosti ke kupním smlouvám na nákup očkovacích látek proti covidu-19.....	46
Focus Omezující opatření přijatá vzhledem k činnostem narušujícím nebo ohrožujícím územní celistvost, svrchovanost a nezávislost Ukrajiny	50
Ohlédnutí za významnými rozsudky roku	54

3. Úřední aparát ve službách spravedlnosti	75
A. Úvodní slovo vedoucího soudní kanceláře	76
B. Významné události roku	78
Částečné přenesení agendy předběžných otázek	78
20. výročí rozšíření z roku 2004	82
Posílený etický rámec pro zaměstnance Soudního dvora Evropské unie.....	85
C. Vztahy s veřejností.....	88
4. Orgán šetrný k životnímu prostředí	91
5. Výhled do budoucna	95
6. Zůstaňte ve spojení!	99

Koen Lenaerts

předseda Soudního dvora
Evropské unie

V dnešní celosvětově komplikované situaci si Soudní dvůr Evropské unie dokázal udržet kurz veden posláním, které je mu svěřeno zakládajícími smlouvami, tj. zajišťovat spravedlnost a vládu práva. Každodenně se zasazoval o ochranu základních hodnot Evropské unie a přispíval k budování právního řádu společného jejím členskými státy. Vytyčil si také nový základ, který bude pro jeho budoucí fungování zásadní.

Loňský rok byl počátkem nové éry pro Soudní dvůr Evropské unie jako orgán a pro pracovní vztahy nejen mezi Soudním dvorem a Tribunálem, ale také mezi těmito dvěma soudy a soudy členských států Unie. Částečné přenesení agendy v oblasti předběžných otázek ze Soudního dvora na Tribunál bylo významným krokem ve vývoji unijní soudní struktury. Zajistí lepší rozprostření pracovní zátěže mezi oba soudy, které bude v zájmu procesních subjektů, a Soudnímu dvoru umožní více se soustředit na jeho roli ústavního a nejvyššího soudu Unie. Tato hloubková reforma byla možná díky kolegiální a efektivní spolupráci obou soudů po celé období jejího uskutečňování od vypracování návrhu změny statutu adresovaného unijnímu normotvůrci až po její konkrétní provedení. Zmiňovaný návrh byl plodem úzké spolupráce soudních kanceláří a příslušných útvarů Soudního dvora Evropské unie, aby mohl Tribunál novou agendu vyřizovat za co nejlepších podmínek.

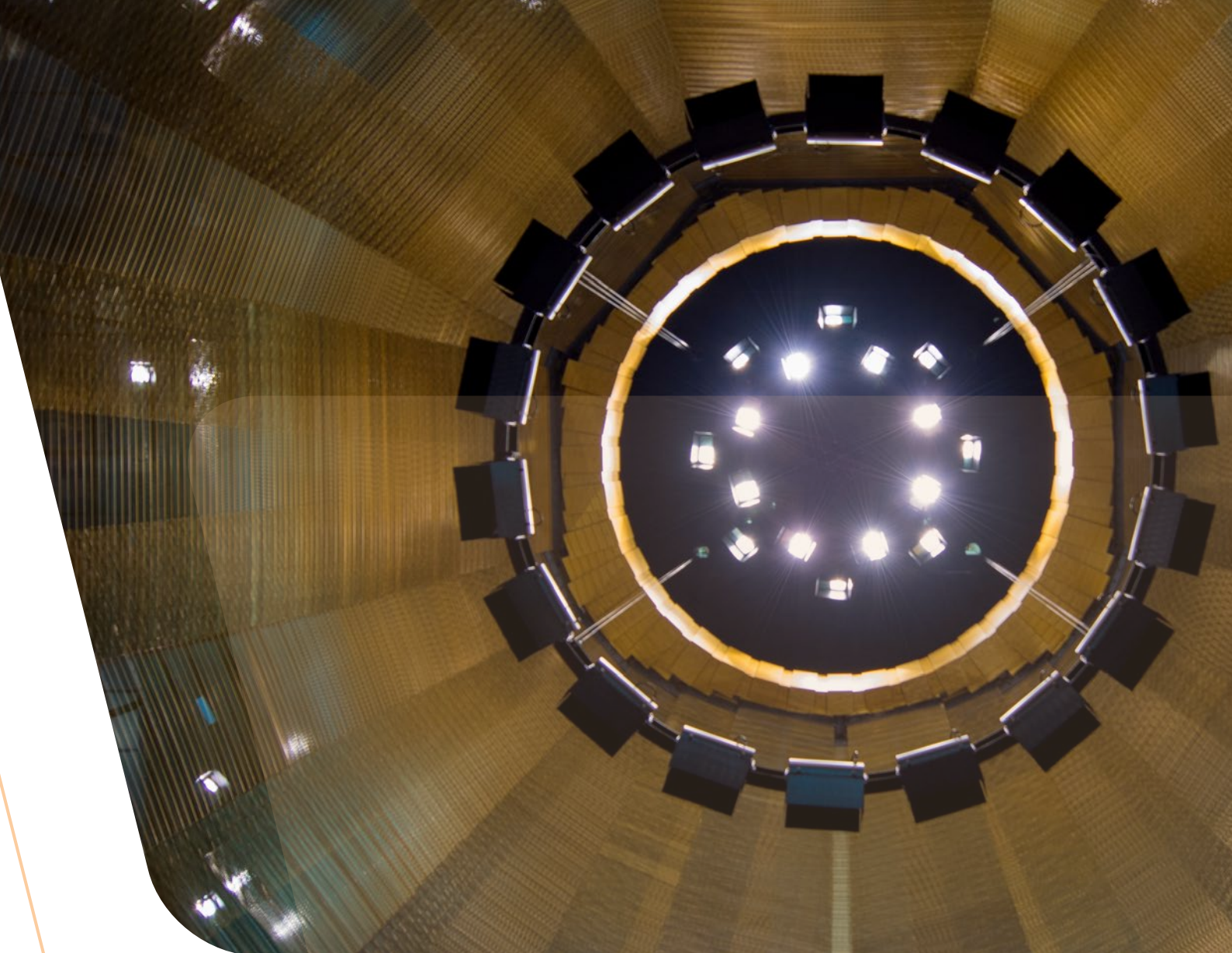
V květnu 2024 oslavil Soudní dvůr Evropské unie dvacáté výročí dosud největšího rozšíření Unie – největšího jak z hlediska počtu občanů a států, tak z hlediska jeho symbolického významu. Oslava měla formu kolokvia, na němž bylo vyzdvíženo obohacení našeho společného dědictví díky přistoupení deseti nových států, které přineslo novou směsici národních zkušeností, kultur a právních tradicí. Toto přistoupení, jímž došlo ke sloučení obou polovin kontinentu – východní a západní – v rámci společného ústavního projektu historického významu, také zcela konkrétně a názorně ukázalo, že ideál míru, který Unie ztělesňuje, je samotným jádrem procesu evropské integrace.

Z organizačního hlediska byl rok 2024 ve znamení další velmi významné částečné obměny soudců Soudního dvora, spolu se složením slibu devíti nových členů, mezi nimiž je pět bývalých soudců Tribunálu. Tato významná změna, které předcházelo vyhlášení značného počtu rozsudků dne 4. října 2024, si žádala bezchybnou organizaci, aby mohli být členové a jejich kabinety přijati za co nejlepších podmínek a aby byl minimalizován dopad této změny na řádný průběh činnosti orgánu.

Obrátíme-li nyní náš pohled do roku 2025, čekají nás v něm převratné novinky, jejichž zavedení si vyžádá úsilí celého Soudního dvora Evropské unie. V oblasti vnější komunikace má dojít k přepracování jeho internetových stránek a vyhledávače judikatury a plánuje se spuštění webové televize zaměřené na činnost unijního soudu. Cílem těchto projektů je reagovat na potřeby odborné právnické veřejnosti, ale také přispět k naplnění základního cíle, kterým je přiblížit justici občanům, aby chápali její úlohu a porozuměli vydávaným rozhodnutím. Novinky se budou týkat také našich budoucích metod práce vzhledem k pokračující práci na potenciálním využití umělé inteligence a na počítačovém programu integrovaného systému spisové služby. Smyslem těchto kroků bude přidat unijnímu soudu na efektivitě, aby bylo možné čelit rostoucímu počtu věcí při současném zachování nejvyšší možné úrovně kvality, kterou si žádá jeho poslání zajišťovat spravedlnost, a při respektování všech imperativů, které jsou základem pro naplňování tohoto poslání.

K. Lenaers

**Ohlédnutí za
rokem 2024**

A. Rok v obrazech

Únor

Evropský parlament schválil částečné přenesení pravomoci v oblasti předběžných otázek na Tribunál

Soudní dvůr Evropské unie s cílem vyvážit množství soudních sporů mezi oběma unijními soudy a umožnit Soudnímu dvoru, aby se víc soustředil na svou úlohu ústavního a nejvyššího soudu, zaslal unijnímu normotvůrci v listopadu 2022 žádost o provedení změny statutu Soudního dvora, která měla za cíl částečně přenést pravomoc v oblasti předběžných otázek na Tribunál. Po několika měsících posuzování a vyjednávání v rámci legislativního procesu Evropský parlament tuto významnou reformu dne 27. února velkou většinou schválil.

Mezinárodní konference „Spravedlnost, budoucí generace a životní prostředí“ ve francouzské Conseil constitutionnel

Předseda Soudního dvora pan Koen Lenaerts odcestoval do Paříže na mezinárodní konferenci, kterou pořádala Conseil constitutionnel (Ústavní rada) a Institut des Études et de la Recherche sur le Droit et la Justice (Institut pro studium a výzkum práva a spravedlnosti). Na této konferenci, která byla první svého druhu, se setkala stovka předsedů a soudců nejvyšších vnitrostátních, regionálních a mezinárodních soudů, aby diskutovali o rostoucím vlivu konceptu „budoucí generace“ na spory v oblasti životního prostředí.

Březen

Návštěva prezidenta České republiky pana Petra Pavla

Prezident České republiky pan Petr Pavel byl přivítán předsedou Soudního dvora panem Koenem Lenaertsem, soudcem Soudního dvora panem Janem Passerem a soudci Tribunálu paní Petrou Škvařilovou-Pelzl a panem Davidem Petrlíkem. Během setkání s českými zaměstnanci Soudního dvora mohla delegace obdivovat dílo české malířky Míly Doleželové *Na cestě*, které bylo zapůjčeno Masarykovou univerzitou a nese poselství naděje, svobody a humanismu.

První každoroční dialog mezi Evropským parlamentem a Soudním dvorem

Vzhledem ke kvalitě diskusí týkajících se návrhu nařízení o přenesení pravomoci v oblasti předběžných otázek ze Soudního dvora na Tribunál v určitých zvláštních oblastech se Parlament a Rada rozhodly pokračovat v dialogu na bázi každoročního setkání věnovaného tématům společného zájmu souvisejícím s řádným výkonem spravedlnosti, a to v přísném souladu s dělbou moci. Setkání se budou týkat toho, jak evropští občané vnímají justici a dodržování zásad právního státu i jak je možné zlepšit fungování soudního systému s cílem přiblížit justici evropským občanům.

Slavnostní závazek tří nových členů Evropského účetního dvora

Noví členové Evropského účetního dvora, paní Katarína Kaszasová, pan Alejandro Blanco Fernández a pan João Leão, kteří byli jmenováni Radou Evropské unie, učinili slavnostní závazek před Soudním dvorem.

Duben

Slavnostní zahájení historické výstavy na Soudním dvoře

Na Soudním dvoře byla zahájena výstava věnovaná jeho historii. Tato výstava, která je tvořena fotografiemi, uměleckými díly a vzácnými předměty, zachycuje historii soudů a jejich budov a je přístupná všem návštěvníkům.

Finále soutěže „European Law Moot Court“

Soutěž *European Law Moot Court*, která se poprvé konala v roce 1988, je světově nejvýznamnější soutěží ve vystupování před soudem v oblasti unijního práva. Vítězem ročníku 2024 se stala Univerzita v Madridu, která se ve finále střetla s italskou univerzitou Roma Tre.

Pietní shromáždění k uctění památky

Během tohoto shromáždění byl vzdán hold památce Johna L. Murraye, který byl irským soudcem Soudního dvora (1991–1999) a zemřel v lednu 2023; Philippa Légera, který byl francouzským generálním advokátem Soudního dvora (1994–2006) a zemřel v lednu 2023, a Waltraud Hakenberg, která byla vedoucí soudní kanceláře Soudu pro veřejnou službu (2005–2016) a zemřela v lednu 2024.

Květen

Fórum soudců a kolokvium u příležitosti XX. výročí rozšíření v roce 2004

Dne 1. května 2004 přistoupilo k Evropské unii deset nových členských států: Česká republika, Estonsko, Kypr, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Malta, Polsko, Slovinsko a Slovensko. U příležitosti 20. výročí této události se na Soudním dvoře konalo každoroční Fórum soudců a kolokvium.

Červen

Předání uměleckého díla „LL“ litevského umělce Kazyse Varnelise

Umělecké dílo „LL“ (1972), jehož autorem je litevský umělec Kazys Varnelis, bylo předáno Soudnímu dvoru za přítomnosti jeho předsedy pana Koena Lenaertse, náměstkyně ministra spravedlnosti Litvy paní Jurgy Greičienė a zástupkyně ikonografického oddělení Národního muzea Litvy paní Jolanty Bernotaitytė.

Návštěva delegace Tribunálu ve Varšavě

Delegace Tribunálu, složená z jeho předsedy pana Marca van der Woude, polských soudkyň paní Krystyny Kowalik-Bańczyk a paní Niny Póltorak a litevského soudce pana Sauliuse Lukase Kalėda, odcestovala do Varšavy na setkání organizované na polském Nejvyšším správním soudu a v prostorách Varšavské advokátní komory, aby představila úlohu Tribunálu a posílila vazby s vnitrostátními soudy, které projednávají věci v oblastech dotčených částečným přenesením pravomoci v oblasti předběžných otázek na Tribunál.

Září

Změny jednacích řádů Soudního dvora a Tribunálu

Dne 1. září vstoupily v platnost významné změny jednacích řádů Soudního dvora a Tribunálu. Tyto změny provádějí změny statutu Soudního dvora v souvislosti s částečným přenesením pravomoci v oblasti předběžných otázek na Tribunál, které jsou použitelné od 1. října, a modernizují řízení před oběma soudy.

Návštěva delegace Nejvyššího soudu Spojených států

Tato návštěva navazuje na pravidelná setkání, která se konají od roku 1998, a umožnila posílit úzké a historické vazby mezi Nejvyšším soudem Spojených států a Soudním dvorem.

Instalace uměleckého díla v Zahradě mnohojazyčnosti

Umělecké dílo *Genus*, vytvořené lucemburskou umělkyní Simone Decker, bylo instalováno v Zahradě mnohojazyčnosti, která lemuje areál Soudního dvora. Toto dílo, které bylo vytvořeno speciálně pro Soudní dvůr, je inspirováno mnohojazyčností a symbolizuje jazykovou a kulturní rozmanitost Unie.

Říjen

Částečné přenesení pravomoci v oblasti předběžných otázek

Pravidla týkající se částečného přenesení pravomoci v oblasti předběžných otázek ze Soudního dvora na Tribunál vstoupila v platnost dne 1. října. Tribunál od tohoto dne projednává věci týkající se předběžných otázek v šesti zvláštních oblastech. První žádost o rozhodnutí o předběžné otázce předaná Tribunálu dne 17. října (T-534/24 Gotek) byla v chorvatském jazyce a byla podána Správním soudem v Osijeku.

Částečná obměna Soudního dvora a nástup nových členů Tribunálu do funkce

Ve velké jednací síni Soudního dvora se konalo slavnostní zasedání u příležitosti odchodu jeho členů Larse Bay Larsena, Alexandry Prechal, Jean-Clauda Bonichota a Petera George Xuereba, Lucii Sereny Rossi, Priita Pikamäe, Nilse Wahla a Anthonyho Michaela Collinse z funkce a u příležitosti složení přísahy devíti novými členy Soudního dvora, kterými jsou soudci Bernardus Smulders, Massimo Condinanzi, Fredrik Schalin, Stéphane Gervasoni, Niels Fenger a soudkyně Ramona Frendo, generální advokáti Dean Spielmann, Andrea Biondi a Rimvydas Norkus a dva noví soudci Tribunálu Hervé Cassagnabère a Raphaël Meyer.

Volba předsedy, místopředsedy a prvního generálního advokáta Soudního dvora

Pan Koen Lenaerts byl svými kolegy znovu zvolen předsedou Soudního dvora Evropské unie na následující tři roky. Místopředsedou Soudního dvora byl zvolen pan Thomas von Danwitz, který v této funkci vystřídal pana Larse Bay Larsena. Pan Maciej Szpunar byl znovu zvolen prvním generálním advokátem Soudního dvora.

Listopad

Měsíc věnovaný vzdělávání v oblasti umělé inteligence

Cílem vzdělávací kampaně v oblasti umělé inteligence (UI) je představit příležitosti a výzvy spojené s jejím využíváním. Cílem je demystifikovat oblast UI a podpořit etické a odpovědné využívání nástrojů založených na této technologii.

Slavnostní závazek tří nových členů Účetního dvora

Noví členové Evropského účetního dvora, pan Petri Sarvamaa, pan Hans Lindblad a pan Carlo Alberto Manfredi Selvaggi, kteří byli jmenováni Radou Evropské unie, učinili slavnostní závazek před Soudním dvorem.

Návštěva Soudního dvora u Evropského soudu pro lidská práva

Předseda Soudního dvora pan Koen Lenaerts navštívil spolu s delegací Soudního dvora Evropský soud pro lidská práva při příležitosti každoročního setkání. Diskuse se týkaly tří hlavních témat: „Změna klimatu: výzva pro oba evropské soudy“, „Plošné sledování a ochrana osobních údajů“ a „Ochrana práv osob se zdravotním postižením“.

6. setkání korespondentů JSEU v Bruselu

Šesté setkání korespondentů Justiční sítě EU se poprvé konalo mimo Lucembursko, a to v Bruselu pod záštitou belgické Conseil d'État (Státní rada). Setkání bylo věnováno budoucnosti spolupráce v rámci JSEU a otázce uplatňování zásady konformního výkladu vnitrostátními soudy.

Prosinec

Den osvěty o zdravotním postižení na Soudním dvoře

Soudní dvůr, který se prostřednictvím řady akcí odhodlaně angažuje na podporu dostupnosti a inkluze, uspořádal Den osvěty o zdravotním postižení, jehož tématem byla v letošním roce „Inkluze prostřednictvím sportu: rozmanitost, naše síla“.

B. Rok v číslech

Orgán v roce 2024

81 soudců pocházejících z
27 členských států

Soudní dvůr

27 soudců 11 generálních
advokátů

Tribunál

54 soudců

Rozpočet: 504 miliony eur

2 267
úředníků a zaměstnanců

61 % žen 39 % mužů

Zastoupením žen na vyšších pozicích v administrativě se Soudní dvůr řadí do vyššího průměru v žebříčku evropských orgánů.

Obsazeno ženami je

54 % pozic administrátorů

49 % pozic středního a vyššího managementu

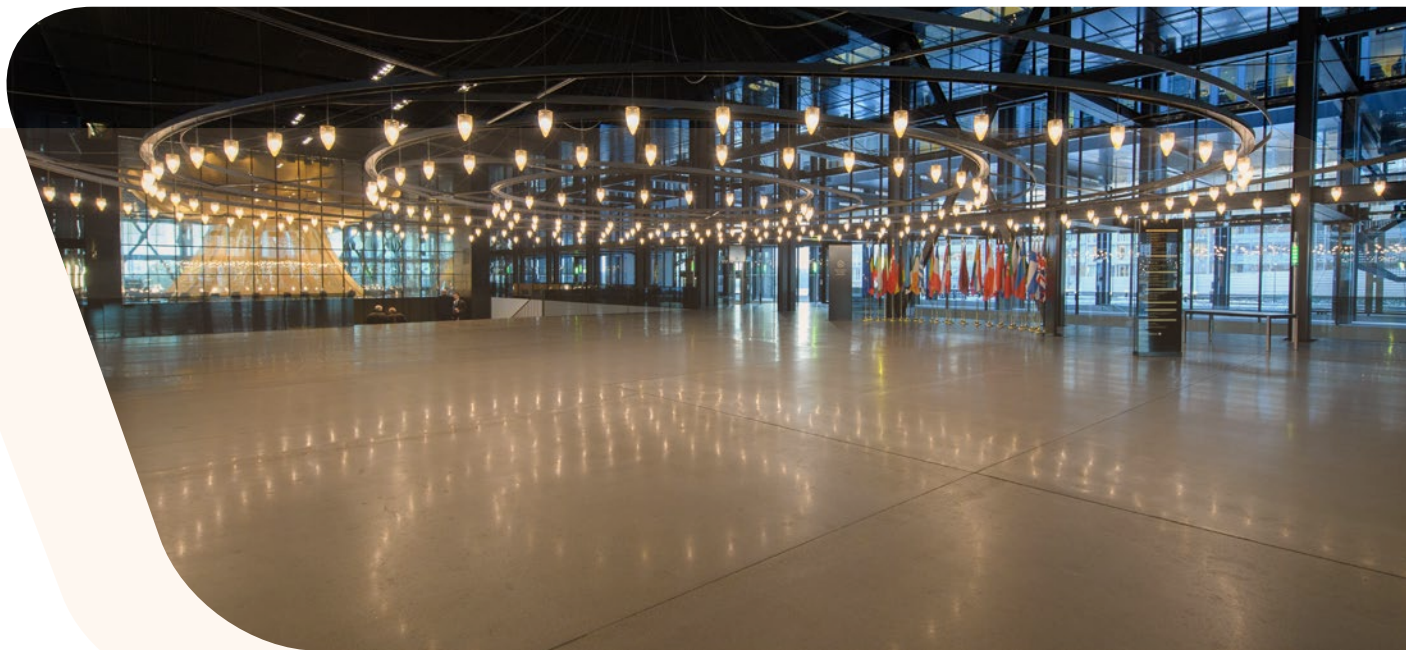
e-Curia

Procento podání uskutečněných prostřednictvím aplikace e-Curia:

91 % Soudní dvůr

96 % Tribunál

11 692 účtů pro přístup k aplikaci e-Curia

Rok z pohledu soudní činnosti (Soudní dvůr a Tribunál)

1 706 zahájených věcí

1 785 vyřízených věcí

2 911 projednávaných věcí

Průměrná délka řízení: 18,1 měsíce

e-Curia je digitální aplikace Soudního dvora Evropské unie, která zástupcům účastníků řízení ve věcech předložených Soudnímu dvoru a Tribunálu, jakož i vnitrostátním soudům, v případě žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce předložené Soudnímu dvoru, umožňuje zasílání procesních písemností soudním kancelářím výhradně elektronickou cestou.

e-Curia: digitální aplikace umožňující vzájemné zasílání procesních písemností

 [viz video na YouTube](#)

Jazykové útvary

Soudní dvůr Evropské unie coby mnohojazyčný soudní orgán musí být schopen projednat jakoukoli věc bez ohledu na to, v jakém úředním jazyce Unie byla předložena. Poté zajišťuje zpřístupnění své judikatury ve všech úředních jazycích Unie.

24

jednacích
jazyků

552

jazykových
kombinací

608 právníků lingvistů, kteří
překládají psané texty

1 366 000 stran určených
k překladu

1 371 000 přeložených stran

503

simultánně tlumočených
jednání a schůzí

70

tlumočnicků pro jednání a schůze

**Mnohojazyčnost na Soudním dvoře EU – zajištění rovného
přístupu ke spravedlnosti**

[viz video na YouTube](#)

Překlady jsou na Soudním dvoře Evropské unie prováděny v souladu s kogentním jazykovým režimem, podle něhož je možné používat všech 24 úředních jazyků Evropské unie. Všechny překládané dokumenty jsou vysoce technické právní texty. Jazyková služba unijního soudu proto zaměstnává pouze právníky lingvisty s úplným právnickým vzděláním a důkladnou znalostí alespoň dvou dalších úředních jazyků vedle jejich mateřského jazyka.

2

Soudní činnost

A. Soudní dvůr v roce 2024

Soudnímu dvoru mohou být předkládány zejména žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce. Má-li vnitrostátní soud pochybnosti o výkladu unijní normy nebo o její platnosti, přeruší řízení a obrátí se na Soudní dvůr. Po obdržení odpovědi formou rozhodnutí Soudního dvora může vnitrostátní soud projednávaný spor vyřešit. Pro případy, které vyžadují odpověď ve velmi krátké lhůtě (například v azylových věcech nebo ve věcech ochrany hranic či únosů dětí atd.), je upraveno naléhavé řízení o předběžné otázce.

Soudnímu dvoru mohou být podávány také přímé žaloby znějící buď na zrušení unijního aktu („žaloby na neplatnost“), nebo na určení, že některý členský stát nedodrжуje unijní právo („žaloba pro nesplnění povinnosti“). Pokud členský stát nevyhoví rozsudku, kterým bylo shledáno, že nesplnil svou povinnost, může Soudní dvůr na základě druhé žaloby zvané „žaloba pro dvojí nesplnění povinnosti“ takovému státu uložit peněžitou sankci.

Dále mohou být podávány kasační opravné prostředky proti rozhodnutím Tribunálu. Soudní dvůr pak může tato rozhodnutí Tribunálu zrušit.

Soudnímu dvoru lze konečně podávat žádosti o posudek za účelem ověření, zda je dohoda, kterou Unie zamýšlí uzavřít s třetím státem nebo s mezinárodní organizací, slučitelná se zakládajícími smlouvami (žádost může podat členský stát nebo evropský orgán).

Koen Lenaerts

předseda Soudního dvora
Evropské unie

Činnost a vývoj Soudního dvora

Významnou událostí loňského roku bylo přijetí a zavedení legislativní reformy soudní struktury Evropské unie [nařízením Evropského parlamentu a Rady 2024/2019](#), jejímž cílem bylo dosáhnout – na žádost Soudního dvora – vyváženého nápadu věcí na oba unijní soudy s využitím zdvojnásobeného počtu soudců Tribunálu, o němž bylo rozhodnuto v roce 2015 [nařízením Evropského parlamentu a Rady 2015/2422](#). Díky tomu by měl být Soudní dvůr schopen nadále a v přiměřené lhůtě plnit svou úlohu spočívající ve výkladu unijního práva, přestože se potýká s výrazným nárůstem předkládaných věcí a rostoucím počtem složitých a citlivých věcí týkajících se mimo jiné otázek ústavního charakteru nebo otázek spjatých se základními právy. V roce 2024 bylo Soudnímu dvoru předloženo 900 nových věcí – toto číslo blízké rekordu z roku 2019 potvrzuje rostoucí trend pozorovaný v posledních letech a podtrhuje potřebu této reformy.

920
zahájených věcí

573 řízení o předběžné
otázce z toho

6 naléhavých řízení
o předběžné otázce

**Členské státy, odkud žádosti
pocházely nejčastěji:**

Itálie	98
Německo	66
Polsko	47
Rakousko	39
Bulharsko	38

53 přímých žalob z toho
39 žalob pro nesplnění
povinnosti a 3 žaloby pro „dvojí
nesplnění povinnosti“

277 kasačních opravných
prostředků proti rozhodnutím
Tribunálu

15 žádostí o bezplatnou právní
pomoc

1 žádost o posudek

Tato reforma konkrétně spočívá především v částečném přenesení agendy předběžných otázek ze Soudního dvora na Tribunál. Přenesení této agendy, které je účinné od 1. října 2024, se týká šesti zvláštních oblastí, a sice společného systému daně z přidané hodnoty, spotřebních daní, celního kodexu, sazebního zařazení zboží do kombinované nomenklatury, náhrad a pomoci cestujícím v případě zpoždění nebo zrušení dopravní služby či odepření nástupu do dopravního prostředku a systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů.

Soudní dvůr je však nadále příslušný rozhodovat o žádostech o rozhodnutí o předběžné otázce, které sice spadají do některé ze zvláštních oblastí, avšak týkají se zároveň dalších oblastí nebo vyvolávají samostatné otázky ohledně výkladu primárního práva (včetně Listiny základních práv Evropské unie), mezinárodního práva veřejného nebo obecných zásad unijního práva.

Reforma by měla přinést nezanedbatelné snížení pracovní zátěže Soudního dvora v oblasti předběžných otázek, což naznačují i první odhady za poslední tři měsíce loňského roku.

Dalším bodem reformy bylo zajistit, aby řízení o kasačním opravném prostředku proti rozhodnutím Tribunálu neztratilo na efektivitě. Aby se Soudní dvůr mohl soustředit na kasační opravné prostředky, které nastolují významné právní otázky, byl mechanismus předchozího uznávání přijatelnosti kasačních opravných prostředků od 1. září 2024 vztažen i na rozhodnutí Tribunálu týkající rozhodnutí nezávislých odvolacích senátů dalších šesti institucí či jiných subjektů Unie, o něž se takto rozšiřuje okruh čtyř odvolacích senátů, které byly určeny původně při zavádění tohoto mechanismu. Tento mechanismus byl rovněž rozšířen na spory týkající se plnění smlouvy, která obsahuje rozhodčí doložku.

Účastník řízení, který není schopen nést náklady řízení, může požádat o poskytnutí bezplatné právní pomoci.

Reforma má rovněž za cíl posílit transparentnost řízení o předběžné otázce, a umožnit tak lepší porozumění rozhodnutím vydávaným Soudním dvorem či Tribunálem. Napříště totiž budou písemná vyjádření předkládaná v řízeních o předběžné otázce zveřejňována na internetových stránkách Soudního dvora Evropské unie v přiměřené lhůtě po skončení věci, pokud proti tomu předkladatel tohoto vyjádření nevznesl námitku.

Kromě změny statutu Soudního dvora Evropské unie byla v rámci zavádění reformy provedena nutná změna [jednacího řádu Soudního dvora](#) a [jednacího řádu Tribunálu](#), zejména za účelem upřesnění podmínek počátečního zpracování žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce podávaných v systému „jednotného kontaktního místa“ a dále postupu v případě žádostí předaných Soudním dvorem Tribunálu. Jednací řád Soudního dvora obsahuje rovněž další novinky, které využívají zkušeností ze sanitární krize a technologického vývoje zejména v souvislosti s možností účastníků nebo jejich zástupců vystupovat před soudem prostřednictvím videokonference při dodržení specifických právních a technických požadavků, s ochranou osobních údajů při vyřizování věcí, se způsobem podávání a doručování procesních písemností prostřednictvím aplikace e-Curia a se zajišťováním přenosu z určitých jednání na internetu.

Doporučení pro vnitrostátní soudy o zahájení řízení o předběžné otázce i Praktické pokyny pro účastníky řízení byly odpovídajícím způsobem upraveny.

Složení Soudního dvora nezůstalo beze změn: v červnu 2024 byl unijní soud zarmoucen smrtí Marka Ilešiče (Slovinsko), soudce Soudního dvora od roku 2004.

Soudní dvůr se v lednu 2024 rozloučil se soudcem Safjanem (Polsko) a v říjnu prošel významnou částečnou odměnou svého složení, kdy osm členů dospělo do konce svého funkčního období, a to p. místopředseda Bay Larsen (Dánsko), soudce Bonichot (Francie), soudkyně Prechal (Nizozemsko), soudce Xuereb (Malta), soudkyně Rossi (Itálie), soudce Wahl (Švédsko) a generální advokáti Pikamäe (Estonsko) a Collins (Irsko), a kdy do funkce nastoupilo devět nových členů, a to soudce Smulders (Nizozemsko), generální advokát Spielmann (Lucembursko), soudce Condinanzi (Itálie), soudce Schalin (Švédsko), generální advokát Biondi (Itálie), soudce Gervasoni (Francie), soudce Fenger (Dánsko), soudkyně Frendo (Malta) a generální advokát Norkus (Litva).

Statistiky za minulý rok vykazují velmi vysoký počet věcí zahájených před Soudním dvorem (920, tj. téměř o sto více než v každém z předcházejících roků) a věcí před ním skončených (863 věcí, tj. o 80 více než o rok dříve), přičemž posledně uvedené číslo lze z velké části vysvětlit tlakem spojeným s částečnou obměnou Soudního dvora. Počet projednávaných věcí tedy k 31. prosinci 2024 činil 1 206. V roce 2024 činila průměrná doba trvání řízení pro všechny typy řízení společně 17,7 měsíce.

863 vyřízených věcí

580 řízení o předběžné otázce z toho
5 naléhavých řízení o předběžné otázce

53 přímých žalob z toho 26 zjištěných
případů nesplnění povinnosti proti
16 členským státům

1 rozsudek v případě „dvojího nesplnění
povinnosti“

213 kasačních opravných prostředků proti
rozhodnutím Tribunálu z toho ve 48 případech
bylo rozhodnutí Tribunálu zrušeno

Průměrná délka řízení: 17,7 měsíce

Průměrná doba trvání naléhavých řízení
o předběžné otázce: 3,3 měsíce

1 206

projednávaných věcí
k 31. prosinci 2024

Nejčastěji posuzované oblasti:

Prostor svobody, bezpečnosti a práva	141
Státní podpory a hospodářská soutěž	137
Hospodářská a měnová politika	103
Sbližování právních předpisů	85
Ochrana spotřebitele	63
Životní prostředí	62
Daně	61
Společná zahraniční a bezpečnostní politika	57
Sociální politika	48
Duševní vlastnictví	45

[Viz podrobné statistiky Soudního dvora](#)

Členové Soudního dvora

Soudní dvůr se skládá z 27 soudců a 11 generálních advokátů.

Soudci a generální advokáti jsou jmenováni vzájemnou dohodou vlád členských států po konzultaci s výborem pověřeným vydáním stanoviska k vhodnosti navržených kandidátů k výkonu dotčených funkcí. Jejich funkční období je šestileté s možností opakovaného jmenování.

Jsou vybíráni z osob, které poskytují veškeré záruky nezávislosti a splňují požadavky nezbytné k výkonu nejvyšších soudních funkcí ve svých zemích nebo jsou obecně uznávanými znalci práva.

Soudci vykonávají své funkce zcela nestranně a nezávisle.

Soudci Soudního dvora volí ze svého středu předsedu a místopředsedu. Soudci a generální advokáti jmenují vedoucího soudní kanceláře na funkční období šesti let.

Úlohou generálních advokátů je zcela nestranně a nezávisle předkládat právní stanovisko ve věcech, které jsou jim přiděleny. Toto stanovisko není závazné, avšak poskytuje doplňující pohled na předmět sporu.

V rámci částečné obměny Soudního dvora v říjnu 2024 nastoupilo do funkce devět nových členů, a to soudce Smulders (Nizozemsko), generální advokát Spielmann (Lucembursko), soudce Condinanzi (Itálie), soudce Schalin (Švédsko), generální advokát Biondi (Itálie), soudce Gervasoni (Francie), soudce Fenger (Dánsko), soudkyně Frendo (Malta) a generální advokát Norkus (Litva).

In memoriam

Slovinský soudce Marko Ilešič zemřel v červnu 2024 za trvání svého funkčního období. Jakožto první slovinský člen Soudní dvora byl do funkce soudce jmenován v okamžiku přistoupení Slovinska k Evropské unii v roce 2004. Pan Ilešič byl respektovaným člověkem, obdivovaným jak v pracovním, tak v osobním životě pro své právnické a intelektuální schopnosti a široké jazykové znalosti i pro svou lidskost. Zásadním dílem přispěl k rozvoji a prosazování unijního práva a k šíření slovinské kultury.

K. Lenaerts
předseda

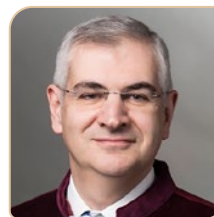
T. von Danwitz
místopředseda

F. Biltgen
předseda prvního
senátu

K. Jürimäe
předsedkyně
druhého senátu

C. Lycourgos
předseda třetího
senátu

I. Jarukaitis
předseda čtvrtého
senátu

**M. L. Arastey
Sahún**
předsedkyně pátého
senátu

M. Szpunar
první generální
advokát

S. Rodin
předseda osmého
senátu

A. Kumin
předseda šestého
senátu

N. Jääskinen
předseda devátého
senátu

D. Gratsias
předseda desátého
senátu

M. Gavalec
předseda sedmého
senátu

J. Kokott
generální advokátka

A. Arabadžev
soudce

**M. Campos
Sánchez-Bordona**
generální advokát

E. Regan
soudce

**N. J. Cardoso da
Silva Piçarra**
soudce

**J. Richard de la
Tour**
generální advokát

A. Rantos
generální advokát

I. Ziemele
soudkyně

J. Passer
soudce

N. Emiliou
generální advokát

Z. Csehi
soudce

O. Spineanu-Matei
soudkyně

T. Čapeta
generální advokátka

L. Medina
generální advokátka

B. Smulders
soudce

D. Spielmann
generální advokát

M. Condrinanzi
soudce

F. Schalin
soudce

A. Biondi
generální advokát

S. Gervasoni
soudce

N. Fenger
soudce

R. Frendo
soudkyně

R. Norkus
generální advokát

A. Calot Escobar
vedoucí soudní
kanceláře

protokolární pořádek ode dne 9. října 2024

B. Tribunál v roce 2024

Tribunál může v prvním stupni rozhodovat především o přímých žalobách podaných fyzickými nebo právníckými osobami (jednotlivci, společnostmi, spolky atd.), jsou-li osobně a bezprostředně dotčeny, a členskými státy proti aktům orgánů, institucí nebo jiných subjektů Evropské unie a o přímých žalobách na náhradu škody způsobené orgány nebo jejich zaměstnanci.

Proti rozhodnutím Tribunálu lze podat k Soudnímu dvoru kasační opravný prostředek, který se týká pouze právních otázek. Ve věcech, které již byly dvakrát přezkoumány (nezávislým odvolacím senátem, poté Tribunálem), uzná Soudní dvůr kasační opravný prostředek přijatelným, pouze pokud tento kasační opravný prostředek nastoluje otázku významnou pro jednotu, soulad nebo další vývoj unijního práva.

Od 1. října 2024 je Tribunál rovněž příslušný rozhodovat o žádostech o rozhodnutí o předběžné otázce předaných Soudním dvorem, které spadají výlučně do jedné nebo více následujících šesti zvláštních oblastí: společný systém daně z přidané hodnoty, spotřební daně, celní kodex, sazební zařazení zboží do kombinované nomenklatury, náhrady a pomoc cestujícím v případě zpoždění nebo zrušení dopravní služby či odepření nástupu do dopravního prostředku a systém pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů.

Velká část jeho soudní agendy je hospodářské povahy: duševní vlastnictví (ochranné známky a průmyslové vzory Evropské unie), hospodářská soutěž, státní podpory a finanční a bankovní dohled.

Tribunál je rovněž příslušný rozhodovat v oblasti veřejné služby o sporech mezi Evropskou unií a jejími zaměstnanci.

Marc van der Woude

předseda Tribunálu
Evropské unie

Činnost a vývoj Tribunálu

Pro Tribunál byl rok 2024 zvlášť významný, neboť vstoupilo v platnost [nařízení 2024/2019](#), kterým byla reformována soudní struktura Evropské unie. Částečné přenesení agendy předběžných otázek ze Soudního dvora na Tribunál se stalo účinným k 1. říjnu 2024.

Na základě [statutu Soudního dvora Evropské unie](#) je nyní Tribunál příslušný rozhodovat o žádostech o rozhodnutí o předběžné otázce, které spadají výlučně do jedné nebo více následujících šesti zvláštních oblastí: společný systém DPH, spotřební daně, celní kodex, sazební zařazení zboží do kombinované nomenklatury, náhrady a pomoc cestujícím v případě zpoždění nebo zrušení dopravní služby či odepření nástupu do dopravního prostředku a systém pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů (nový článek 50b). Bylo rozhodnuto, že se Tribunálu předává 19 žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce podaných v období od 1. října do 31. prosince 2024.

786
zahájených věcí

667
přímých žalob z toho

Duševní a průmyslové
vlastnictví **268**

Veřejná služba
Evropské unie **76**

Státní podpory
a hospodářská soutěž **33**

7 žalob podaných
členskými státy

30 žádostí o bezplatnou
právní pomoc

19 žádostí o rozhodnutí
o předběžné otázce

Účastník řízení, který není schopen nést náklady řízení, může požádat o poskytnutí bezplatné právní pomoci.

V rámci nezbytné reorganizace jmenoval Tribunál deset soudců zasedajících v senátu určeném k projednávání žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce a předsedu tohoto senátu, kterým je místopředseda Tribunálu p. Papasavvas. V zájmu optimálního projednávání žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce Tribunál dále určil tři soudce, kteří budou povoláni k výkonu funkce generálního advokáta. Jednací řád Tribunálu nyní stanoví možnost, aby zejména v určitých řízeních o předběžné otázce rozhodoval středně velký senát složený z devíti soudců.

Počínaje 1. zářím 2024 je rovněž stanoveno rozšíření mechanismu předchozího uznávání přijatelnosti kasačních opravných prostředků proti rozhodnutím Tribunálu týkajícím se rozhodnutí nezávislého senátu některé instituce či některého jiného subjektu Unie (nový článek 58a statutu Soudního dvora, který byl rovněž vložen nařízením 2024/2019). Tento bod reformy také posiluje odpovědnost Tribunálu za zajištění soudržnosti a jednoty práva v příslušných právních oblastech.

Reforma se časově shodovala s odchodem pěti členů Tribunálu dne 7. října 2024; tito soudci byli jmenováni do funkce soudců Soudního dvora. Tribunál v tom okamžiku opustili soudce Gervasoni, předsedové senátů Spielmann a Schalin, soudkyně Frendo a soudce Norkus. Tribunál jim děkuje za jejich dlouhodobé a významné přispívání k jeho judikatuře. Téhož dne složili slib soudci Cassagnabère a Meyer jakožto noví členové Tribunálu.

Tato rozsáhlá reorganizace a odchody členů přitom nezpomalily soudní činnost Tribunálu, kterému se v průběhu roku 2024 podařilo ukončit 922 věcí. Vzhledem k tomu, že v tomtéž roce bylo zahájeno pouze 786 věcí, byl zredukován počet projednávaných věcí. Průměrná doba trvání řízení 18,5 měsíce svědčí o efektivním vyřizování věcí, s tím, že Tribunál je schopen reagovat ještě rychleji, vyžadují-li to zvláštnosti dané věci. Svůj vůbec první rozsudek v oblasti digitálních trhů byl schopen vydat za 8,2 měsíce (rozsudek [T-1077/23 Bytedance v. Komise](#)).

V roce 2024 se z celkového počtu ukončených věcí jednalo v 20,2 % případů o věci ukončené rozšířenými kolegiemi. Tribunál se nadále řídí pravidlem, že věci mající význam například pro právní stát rozhoduje ve velkém senátu tvořeném 15 soudci (viz kapitolu „Ohlédnutí za letošními význačnými rozsudky“). V tomto složení rozhodoval Tribunál ve věci *Ordre néerlandais des avocats du barreau de Bruxelles a další v. Rada*, ve věci *Medel a další v. Rada a Fridman a další v. Rada* a ve věci *Timčenko a Timčenko v. Rada*.

Vzhledem k nové příslušnosti v oblasti předběžných otázek a nové odpovědnosti v návaznosti na rozšíření mechanismu předchozího uznávání přijatelnosti kasačních opravných prostředků si Tribunál zajistil veškeré nástroje nezbytné pro efektivní a proaktivní vyřizování věcí, které jsou mu předkládány, a zároveň se připravuje na následující tříleté období, které začne v říjnu 2025.

Savvas Papasavvas
místopředseda Tribunálu

Judikatorní novinky

V roce 2024 se vrátil do popředí velký senát – nejvýznamnější kolegium Tribunálu, které bylo dosud využíváno jen vzácně a vždy po dlouhých odmlkách. Velkému senátu, který se skládá z patnácti soudců, jsou předávány nejvýznamnější věci a věci, které se vyznačují právní obtížností či zvláštními okolnostmi (čl. 28 první pododstavec jednacího řádu Tribunálu). Loni bylo tímto soudním kolegiem vydáno šest rozhodnutí v o něco větším počtu věcí, neboť některé z nich byly spojeny, a to v kontextu ruské agrese proti Ukrajině a uplatňování nástroje pro oživení a odolnost v rámci plánu na podporu oživení NextGenerationEU.

V rozsudcích ze dne 11. září 2024, *Fridman a další v. Rada* a *Timčenko a Timčenko v. Rada* ([T-635/22](#) a [T-644/22](#)), Tribunál potvrdil, že Rada má pravomoc jednak uložit osobám, na které se vztahují omezující opatření, povinnost oznamovat finanční prostředky a spolupracovat s příslušnými vnitrostátními orgány, a jednak postavit nesplnění těchto povinností na roveň obcházení opatření, jimiž se zmrazují finanční prostředky.

Tribunál dále v rozsudcích ze dne 2. října 2024, *Ordre néerlandais des avocats du barreau de Bruxelles a další v. Rada, Ordre des avocats à la cour de Paris a Couturier v. Rada a ACE v. Rada* ([T-797/22, T-798/22 a T-828/22](#)), potvrdil legálnost zákazu přímého či nepřímého poskytování služeb právního poradenství ruské vládě a právníkům osobám, subjektům a orgánům usazeným v Rusku ([nařízení Rady \[EU\] č. 833/2014](#) o omezujících opatřeních vzhledem k činnostem Ruska destabilizujícím situaci na Ukrajině). Tyto věci se týkaly otázky, zda existuje základní právo na přístup k advokátovi, a to i v situacích, které nijak nesouvisí se soudním řízením. Tribunál žalobu zamítl, nicméně považoval za důležité upřesnit rozsah práva na účinnou právní ochranu (článek 47 Listiny základních práv Evropské unie) a práva na profesní tajemství (článek 7).

Konečně usnesením ze dne 4. června 2024, *Medel a další v. Rada* ([T-530/22 až T-533/22](#)), odmítl Tribunál návrhy na zrušení prováděcího rozhodnutí, jímž Rada schválila posouzení plánu pro oživení a odolnost Polska a specifikovala milníky a cíle, které má Polsko splnit, aby mohl být vyplacen finanční příspěvek poskytnutý tomuto členskému státu v napadeném rozhodnutí. Velký senát dospěl k názoru, že žalobci – čtyři sdružení zastupující soudce na mezinárodní úrovni, jejichž členy byla vesměs národní profesní sdružení, včetně profesních sdružení polských – nemají aktivní legitimaci.

Tato nová vzpruha pro velký senát nepochybně přetrvá i do roku 2025, neboť před tímto soudním kolegiem jsou již v současnosti projednávány další věci. Pravděpodobně bude zároveň docházet k předávání věcí k projednání a rozhodnutí středně velkému senátu upravenému [nařízením \(EU, Euratom\) 2024/2019](#) k doplnění arzenálu těchto nejvýznamnějších kolegií, jimiž Tribunál disponuje.

L. Mancorllo

922
vyřízených věcí

832
přímých žalob z toho

Duševní a průmyslové vlastnictví	276
Státní podpory a hospodářská soutěž	98
Veřejná služba Evropské unie	76

1 žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

Průměrná délka řízení: 18,5 měsíce

Podíl rozhodnutí, proti nimž byl podán kasační
opravný prostředek k Soudnímu dvoru: 35 %

1 705
projednávaných věcí
(k 31. prosinci 2024)

Nejčastěji posuzované oblasti:

Institucionální právo	552
Duševní a průmyslové vlastnictví	322
Hospodářská a měnová politika	167
Státní podpory a hospodářská soutěž	153
Veřejná služba EU	112
Omezující opatření	91
Přístup k dokumentům	41
Zemědělství	30
Veřejné zakázky	29
Veřejné zdraví	24

[Viz podrobné statistiky Tribunálu](#)

Členové Tribunálu

Tribunál se skládá ze dvou soudců z každého členského státu.

Soudci jsou vybíráni z osob, které skýtají veškeré záruky nezávislosti a jsou způsobilé k výkonu vysokých soudních funkcí. Jsou jmenováni vzájemnou dohodou vlád členských států po konzultaci s výborem, který vydává stanovisko k vhodnosti kandidátů. Jejich funkční období je šestileté s možností opakovaného jmenování. Soudci volí ze svého středu předsedu a místopředsedu na dobu tří let. Jmenují vedoucího soudní kanceláře na funkční období šesti let.

Soudci vykonávají své funkce zcela nestranně a nezávisle.

V kontextu částečného přenesení agendy předběžných otázek od 1. října 2024 ze Soudního dvora na Tribunál byli pan Martín y Pérez de Nanclares a paní Brkan zvoleni Tribunálem do funkce soudců povolaných k výkonu funkce generálního advokáta k projednávání žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce a pan Gâlea byl zvolen náhradníkem pro případ překážky na jejich straně.

V říjnu 2024 se ujali funkce dva noví členové Tribunálu, soudci Cassagnabère (Francie) a Meyer (Lucembursko), kteří nastupují na místo soudců Gervasoniho a Spielmanna, kteří byli jmenováni do funkce soudců Soudního dvora.

M. van der Woude
předseda

S. Papasavvas
místopředseda

A. Marcoulli
předsedkyně
druhého senátu

R. da Silva Passos
předseda čtvrtého
senátu

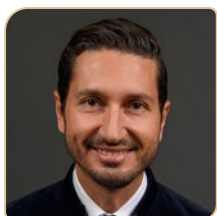
J. Svenningsen
předseda pátého
senátu

M. J. Costeira
předsedkyně
šestého senátu

**K. Kowalik-
Bańczyk**
předsedkyně
sedmého senátu

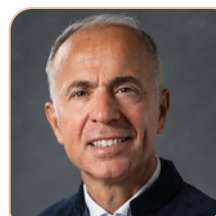
A. Kornezov
předseda osmého
senátu

L. Truchot
předseda devátého
senátu

O. Porchia
předsedkyně
desátého senátu

R. Mastroianni
předseda prvního
senátu

**P. Škvařilová-
Pelzl**
předsedkyně třetího
senátu

M. Jaeger
soudce

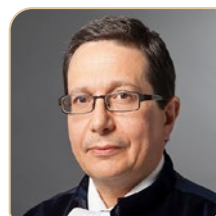
H. Kanninen
soudce

J. Schwarcz
soudce

M. Kančeva
soudkyně

E. Buttigieg
soudce

V. Tomljenović
soudkyně

L. Madise
soudce

N. Póltorak
soudkyně

I. Reine
soudkyně

P. Nihoul
soudce

U. Öberg
soudce

C. Mac Eochaidh
soudce

G. De Baere
soudce

T. Pynná
soudkyně

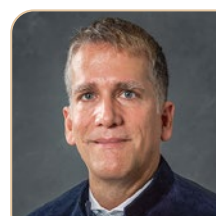
J. C. Laitenberger
soudce

**J. Martín y Pérez
de Nanclares**
soudce

G. Hesse
soudce

**M. Sampol
Pucurull**
soudce

M. Stancu
soudkyně

I. Nõmm
soudce

G. Steinfatt
soudkyně

T. Perišin
soudkyně

D. Petrлік
soudce

M. Brkan
soudkyně

P. Zilgalvis
soudce

K. Kecsmár
soudce

I. Gâlea
soudce

I. Dimitrakopoulos
soudce

D. Kukovec
soudce

S. Kingston
soudkyně

T. Tóth
soudce

B. Ricziová
soudkyně

**E. Tichy-
Fisslberger**
soudkyně

W. Valasidis
soudce

S. Verschuur
soudce

S. L. Kalèda
soudce

**L. Spangsberg
Grønfeldt**
soudkyně

H. Cassagnabère
soudce

R. Meyer
soudce

V. Di Bucci
vedoucí soudní
kanceláře

protokolární pořádek ode dne 9. října 2024

C. Judikatura v roce 2024

Focus Balíček mobility 2020: spravedlivá hospodářská soutěž a zlepšování pracovních podmínek s cílem učinit odvětví silniční dopravy bezpečnějším, udržitelnějším a spravedlivějším

Rozsudek *Litva a další v. Parlament a Rada* ze dne 4. října 2024 ([C-541/20](#) až [C-555/20](#))

Balíček mobility 2020

V roce 2020 přijala Evropská unie balíček reforem v odvětví silniční dopravy, který měl dva hlavní cíle:

1. Zlepšit pracovní podmínky řidičů:

- zákazem čerpat týdenní dobu odpočinku ve vozidle;
- zaručením pravidelných návratů (každé tři nebo čtyři týdny) do místa bydliště nebo do provozovny podniku za účelem strávení doby odpočinku;
- zkrácením doby pro vstup povinnosti instalovat inteligentní tachografy druhé generace v platnost.

2. Zavést spravedlivou hospodářskou soutěž:

- uložením povinnosti, aby se vozidla vracela do provozovny umístěné v členském státě usazení dotyčného dopravce každých osm týdnů;
- zavedením čtyřdenní čekací doby po kabotážním cyklu provedeném v hostitelském členském státě (během níž nejsou dopravci-nerezidenti oprávněni provádět kabotáž se stejným vozidlem v témže členském státě);
- zavedením kvalifikace řidičů jako „vyslaných pracovníků“ v konkrétních případech, aby se na ně vztahovaly pracovní a mzdové podmínky platné v hostitelském členském státě.

Kabotáž je přeprava na území členského státu uskutečňovaná dopravcem, který tam není usazen. Je povolena, pokud není prováděna způsobem, který by zakládal trvalou činnost v tomto členském státě.

Inteligentní tachograf druhé generace je elektronické zařízení, které zaznamenává dobu řízení, přestávky v řízení a doby odpočinku řidičů. Přispívá k zajištění bezpečnosti silničního provozu, dodržování pracovních podmínek řidičů a předcházení podvodům.

Balíček mobility se skládá ze tří legislativních aktů týkajících se právního režimu silniční dopravy. Tato ambiciózní reforma vyvolala bouřlivé debaty, které vedly k podání řady žalob. Sedm členských států – Litva, Bulharsko, Rumunsko, Kypr, Maďarsko, Malta a Polsko – podalo k Soudnímu dvoru patnáct žalob na neplatnost některých ustanovení Balíčku mobility.

Rozsudek Soudního dvora do značné míry potvrdil jeho platnost.

Soudní dvůr sice uznal, že zlepšení pracovních podmínek řidičů může vést ke zvýšení nákladů dopravních podniků, zdůraznil však, že uvedená pravidla, platná bez rozdílu v celé Unii, nediskriminují dopravní podniky usazené v členských státech „v okrajové zóně Unie“. Případný větší dopad uvedených pravidel na některé podniky závisí na jejich hospodářské volbě poskytovat své služby příjemcům nacházejícím se v členských státech daleko od místa usazení těchto podniků.

Kvalifikace řidičů jako „vyslaných pracovníků“ (která umožňuje řidičům využívat minimální pracovní a mzdové podmínky platné v hostitelském členském státě, a nikoliv případně méně příznivé podmínky platné ve státě, v němž je dopravce usazen) je opatření, jehož cílem je **zaručit spravedlivé pracovní podmínky a bojovat proti nekalým praktikám hospodářské soutěže**. Tento vývoj, ačkoli je výhodný pro zaměstnance, vyvolal diskusi mezi členskými státy, z nichž některé, zejména ty s nízkými mzdovými náklady, se obávaly zvýšení nákladů pro své podniky a administrativní náročnosti nových pravidel. Soudní dvůr potvrdil toto opatření přijaté unijním normotvůrcem s cílem dosáhnout spravedlivé rovnováhy mezi různými dotčenými zájmy.

Soudní dvůr zdůraznil, že účelem povinnosti dodržet čtyřdenní čekací dobu po kabotáži v hostitelském členském státě je chránit místní podniky a zabránit nekalé soutěži tak, že opakované kabotáže nepovedou k faktické trvalé činnosti v hostitelském členském státě. Některé členské státy tuto povinnost napadly, neboť údajně omezila flexibilitu podniků tím, že je nutila upravovat jejich trasy tak, aby se vyhnuly obdobím nečinnosti vedoucím ke ztrátě příjmů. Soudní dvůr tyto argumenty odmítl a poukázal na to, že opatření se omezuje na zákaz kabotáže v rámci téhož hostitelského členského státu v daném období, což nebrání provádění jiné mezinárodní dopravy nebo kabotáže v jiných členských státech.

Soudní dvůr však zrušil povinnost vozidel vracet se do provozovny dotyčného dopravce každých osm týdnů. Rozhodl, že Parlament a Rada neprokázaly, že měly dostatek informací k posouzení přiměřenosti tohoto opatření a jeho sociálních, environmentálních a ekonomických dopadů.

Focus Ekologická produkce a označování ekologických produktů

Rozsudek *Herbaria Kräuterparadies II* (C-240/23)

Německá společnost Herbaria vyrábí nápoj „Blutquick“, který je uváděn na trh jako doplněk stravy. Nápoj obsahuje složky pocházející z ekologické produkce, ale také přidané vitaminy jiného než rostlinného původu a glukonát železa. Na jeho obalu je uvedeno logo Unie pro ekologickou produkci a odkaz na „kontrolované ekologické zemědělství“.

V lednu 2012 zakázaly německé orgány společnosti Herbaria odkazovat na chráněnou ekologickou produkci, protože unijní právo povoluje přidávat vitaminy a minerální látky do zpracovaných produktů označených jako „ekologické“ pouze v případě, že jejich použití je vyžadováno zákonem.

Soudní dvůr v řízení o předběžných otázkách v první věci (věc [C-137/13](#)) rozhodl, že použití uvedených látek se považuje za vyžadované zákonem pouze tehdy, když norma unijního práva nebo norma vnitrostátního práva, která je s unijní normou v souladu, přímo stanoví jejich přidání do potravin, aby tato mohla být uvedena na trh. V případě vitaminů a glukonátu železa přidávaných do nápoje „Blutquick“ nebyl tento požadavek splněn a německý soud, který se obrátil na Soudní dvůr, žalobu společnosti Herbaria zamítl.

Věc byla poté předložena německému Spolkovému správnímu soudu, před nímž společnost Herbaria již nenapadla zákaz uvádění loga Evropské unie pro ekologickou produkci, ale namítala nerovné zacházení mezi svým produktem a obdobným produktem dováženým ze Spojených států.

Spojené státy jsou totiž evropským právem uznány jako **třetí země**, jejíž **pravidla produkce a kontroly** jsou **rovnocenná** pravidlům Evropské unie. Podle společnosti Herbaria to znamená, že produkty ze Spojených států, které splňují jejich pravidla produkce, mohou být uváděny na unijní trh jako ekologické produkty. Tato situace údajně vede k nerovnému zacházení, neboť konkurenční americké výrobky mohou být označeny unijním logem ekologické produkce, aniž splňují pravidla ekologické produkce platná v Unii.

Německý spolkový správní soud se s předběžnými otázkami v této věci obrátil na Soudní dvůr.

Soudní dvůr v rozsudku rozhodl, že **unijní logo pro ekologickou produkci mohou použít pouze produkty, které splňují všechny požadavky [nařízení o ekologické produkci a označování ekologických produktů](#)**. Uvedené logo tedy nelze použít pro produkty vyrobené ve třetí zemi podle pravidel toliko rovnocenných pravidlům stanoveným unijním právem. Tento zákaz se vztahuje rovněž na používání výrazů odkazujících na tuto produkci.

Soudní dvůr zdůraznil, že povolení používat uvedené logo a výrazy jak pro produkty, které byly vyrobeny v Unii nebo ve třetích zemích v souladu s evropskými pravidly ekologické produkce, tak pro produkty, které byly vyrobeny ve třetích zemích podle norem, které jsou těmto pravidlům produkce toliko rovnocenné, by narušilo spravedlivou hospodářskou soutěž na vnitřním trhu. Navíc by to mohlo uvést spotřebitele v omyl, ačkoli

účelem loga je jasně a jednoznačně informovat spotřebitele o tom, že produkt je plně v souladu s požadavky stanovenými nařízením.

Soudní dvůr naproti tomu rozhodl, že logo pro ekologickou produkci třetí země může být použito pro produkty vyrobené v uvedené zemi, i když obsahuje výrazy odkazující na ekologickou produkci.

Logo Evropské unie pro ekologickou produkci

[Logo Evropské unie pro ekologickou produkci](#) poskytuje ucelenou vizuální identitu ekologickým produktům, které se produkují v Unii. Spotřebitelům usnadňuje identifikaci ekologických produktů a zemědělcům pomáhá při uvádění jejich produktů na trh ve všech členských státech.

Logo pro ekologickou produkci lze používat pouze u produktů, které jako ekologické schválil kontrolní subjekt, což znamená, že splnily přísné podmínky pro produkci, přepravu a skladování. Logo je možné použít pouze na produktech, které obsahují alespoň 95 % ekologických složek, a navíc dodržují další přísné podmínky pro zbývajících 5 %. Tatáž složka nesmí být přítomna zároveň v ekologické a konvenční podobě.

Nařízení 2018/848

[Nařízení 2018/848 o ekologické produkci a označování ekologických produktů](#) má za cíl zajistit spravedlivou hospodářskou soutěž, řádné fungování vnitřního trhu v uvedeném odvětví a zachování důvěry spotřebitelů v produkty označené jako ekologické.

Stanoví obecná a podrobná pravidla produkce. V oblasti označování ukládá dodržování pravidel o poskytování informací spotřebitelům, zejména s cílem předcházet označování, které může být matoucí nebo zavádějící. Kromě toho stanoví zvláštní ustanovení týkající se označování ekologických produktů a produktů z přechodného období s cílem chránit jak zájmy hospodářských subjektů, které budou mít své produkty na trhu správně označeny a budou těžit z podmínek spravedlivé hospodářské soutěže, tak zájmy spotřebitelů.

Další rozhodnutí Soudního dvora týkající se ekologických produktů

Rozsudek ze dne 12. října 2017, *Kamin und Grill Shop* (C-289/16)

Podle [nařízení 834/2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů](#) je hospodářský subjekt, který uvádí na trh ekologické produkty, povinen podrobit svou činnost kontrolnímu systému. Hospodářské subjekty, které prodávají produkty přímo konečnému spotřebiteli nebo uživateli, mohou být od této povinnosti za určitých podmínek osvobozeny. Soudní dvůr rozhodl, že je nezbytné, aby se prodej uskutečnil za přítomnosti hospodářského subjektu nebo jeho prodejního personálu a konečného

spotřebitele. Hospodářské subjekty uvádějící tyto produkty na trh on-line proto nemohou tohoto osvobození využít.

Rozsudek ze dne 26. února 2019, *Œuvre d'assistance aux bêtes d'abattoirs* (C-497/17)

Podle [nařízení 834/2007](#) nelze unijním logem pro ekologickou produkci opatřovat výrobky pocházející ze zvířat, která byla poražena pro účely náboženských rituálů bez předchozího omráčení, za podmínek stanovených [nařízením 1099/2009 o ochraně zvířat při usmrcování](#).

Rozsudek ze dne 29. dubna 2021, *Natumi* (C-815/19)

[Nařízení 889/2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení 834/2007](#), zakazuje používání prášku získaného z vyčištěných, vysušených a rozemletých usazenin řasy *Lithothamnium calcareum*, jako konvenční složky zemědělského původu při zpracování ekologických potravin (zejména ekologických rýžových a sójových nápojů) za účelem jejich obohacení o vápník.

Focus Přístup veřejnosti ke kupním smlouvám na nákup očkovacích látek proti covidu-19

Rozsudky *Auken a další v. Komise a Courtois a další v. Komise*
([T-689/21](#) a [T-761/21](#))

V červnu 2020 zveřejnila Evropská unie strategii pro nákup očkovacích látek proti covidu-19. V této souvislosti Komise podepsala dohodu s 27 členskými státy, která ji opravňuje uzavírat jejich jménem předběžné kupní smlouvy s výrobcí.

Vzhledem k tomu, že včasné očkování je v zájmu veřejného zdraví, doba pro vývoj očkovacích látek farmaceutickými společnostmi byla zkrácena. S cílem kompenzovat rizika, která těmto společnostem vznikají, Komise a členské státy začlenily do své strategie očkování zásadu sdílení rizik mezi výrobcem a členskými státy a tím snížily odpovědnost výrobce v případě nežádoucích reakcí na jeho výrobek.

Zveřejněné verze smluv byly redakčně upraveny za účelem vynechání informací o finančních rizicích, darování či dalším prodeji, jakož i prohlášení o neexistenci střetu zájmů.

V roce 2021 napadli občané a poslanci Evropského parlamentu částečné odmítnutí Evropské komise poskytnout plný přístup k některým dokumentům týkajícím se smluv o nákupu očkovacích látek z roku 2020. Žádosti o přístup se týkaly ustanovení o odškodnění farmaceutických společností. Podle těchto ustanovení musely laboratoře odškodnit poškozené v případě selhání spojeného s úmyslným pochybením nebo závažným pochybením při výrobě, zatímco v ostatních případech tato odpovědnost připadla členským státům.

Občané a poslanci Evropského parlamentu rovněž požadovali přístup k prohlášením o neexistenci střetu zájmů členů týmu, který vyjednával o nákupu očkovacích látek. Chtěli objasnit způsob, jakým byla vedena jednání, zejména o rozsáhlém nákupu dalších 1,8 miliardy dávek očkovací látky za částku 35 miliard eur v květnu 2021.

Komise poskytla k těmto dokumentům pouze částečný přístup a s odvoláním na obchodní tajemství a ochranu soukromí zveřejnila jejich redigované verze.

Tribunál, který projednával dvě žaloby podané proti rozhodnutím Komise, uvedená rozhodnutí částečně zrušil.

Pokud jde o žádost o širší přístup k **doložkám o odškodnění**, Tribunál připomněl, že důvod pro jejich začlenění do smluv – tedy kompenzace rizik, která farmaceutickým společnostem vznikají v důsledku zkrácení doby vývoje očkovacích látek – byl schválen členskými státy a je veřejně znám. Rozhodl, že Komise neprokázala, jak by širší přístup k těmto doložkám, k některým definicím obsaženým ve smlouvách (jako je „úmyslné pochybení“ a „veškeré přiměřené úsilí“), jakož i k ujednáním o darování a dalším prodeji očkovacích látek poškodil obchodní zájmy dotčených farmaceutických společností.

Pokud jde o žádost o zveřejnění **totožnosti členů vyjednávacího týmu** v prohlášeních o neexistenci střetu zájmů, Tribunál potvrdil, že sleduje cíl veřejného zájmu. Pouze na základě zveřejnění této totožnosti lze ověřit, zda nedochází ke střetu zájmů členů vyjednávacího týmu. Tato transparentnost procesu vyjednávání o smlouvách přitom posiluje důvěru občanů Unie v očkovací strategii Komise a pomáhá bojovat proti šíření nepravdivých informací. Tribunál proto rozhodl, že Komise správně nevyvážila dotčené zájmy týkající se neexistence střetu zájmů a rizika zásahu do soukromí.

Přístup veřejnosti k dokumentům: klíčový prvek transparentnosti

Cílem [nařízení Evropského parlamentu a Rady \(ES\) č. 1049/2001](#) je poskytnout veřejnosti co nejširší právo na přístup k dokumentům Parlamentu, Rady a Komise. Má posílit transparentnost, legitimitu a odpovědnost orgánů.

Toto právo však není absolutní. Existují výjimky na ochranu určitých veřejných nebo soukromých zájmů, jako je veřejná bezpečnost, důvěrnost interních jednání a právních stanovisek, finanční, hospodářské nebo obchodní zájmy nebo ochrana osobních údajů.

Orgány musí nalézt rovnováhu mezi transparentností a ochranou těchto zájmů a v každém jednotlivém případě posoudit, zda by jejich zveřejnění mohlo tyto zájmy poškodit. Zveřejnění může být vyžadováno také v případě prokázání převažujícího veřejného zájmu.

Je-li přístup odmítnut, může žadatel požádat dotčený orgán o přezkum a poté, je-li přístup opět odmítnut, se obrátit na Evropského veřejného ochránce práv nebo podat žalobu k Tribunálu Evropské unie.

Některé zásady stanovené Tribunálem a Soudním dvorem

V rozsudku *De Capitani v. Parlament* ([T-540/15](#)) rozhodl Tribunál, že unijní orgány mohou odmítnout přístup k některým dokumentům týkajícím se legislativního procesu pouze v řádně odůvodněných případech.

Orgán nebo instituce, který přístup odmítá, musí prokázat „konkrétní, skutečné a důvodně předvídatelné“ riziko pro zájem chráněný jednou z výjimek stanovených v nařízení č. 1049/2001. Jak rozhodl Soudní dvůr ve věci *ClientEarth v. Komise* ([C-57/16 P](#)), hypotetická nebo neurčitá újma není dostačujícím důvodem pro takové odmítnutí.

Otázka přístupu ke spisům účastníka řízení předloženým členským státem nebo orgánem v rámci soudních řízení před Soudním dvorem Evropské unie byla řešena v několika důležitých rozsudcích. Ve věci *Komise v. Breyer* ([C-213/15 P](#)) Soudní dvůr rozhodl, že spis účastníka řízení vypracovaný členským státem, který má v držení Komise, spadá do působnosti nařízení 1049/2001. Ačkoli důvěrnost uvedeného spisu musí být během soudního řízení zachována, Komise nesmí bez dalšího důvodu odmítnout udělit přístup ke spisu po skončení řízení.

Soudní dvůr stanovil tuto obecnou domněnku nezpřístupnění v průběhu soudního řízení již v rozsudku *Švédsko a další v. API a Komise* ([C-514/07 P](#), [C-528/07 P](#) a [C-532/07 P](#)) pro spisy účastníka řízení předložené unijním orgánem. Po skončení řízení však musí být každá žádost posuzována případ od případu, aby se ověřilo, zda se uplatní výjimky stanovené v nařízení.

Focus Omezující opatření přijatá vzhledem k činnostem narušujícím nebo ohrožujícím územní celistvost, svrchovanost a nezávislost Ukrajiny

Rozsudky *Mazepin v. Rada* ze dne 20. března 2024 ([T-743/22](#)); *Fridman a další v. Rada a Timčenko a Timčenko v. Rada* ze dne 11. září 2024 ([T-635/22](#) a [T-644/22](#)); *NSD v. Rada* ze dne 11. září 2024 ([T-494/22](#))

Omezující opatření neboli „sankce“ jsou klíčovým nástrojem společné zahraniční a bezpečnostní politiky Evropské unie. Mohou mít podobu zmrazení majetku, zákazu vstupu na území Unie nebo hospodářských sankcí. Jejich cílem je ochrana základních hodnot, hlavních zájmů a bezpečnosti Unie prostřednictvím tlaku na cílové osoby nebo subjekty, včetně vlád třetích zemí, aby změnily svoji politiku nebo chování.

Činnosti narušující územní celistvost, svrchovanost a nezávislost Ukrajiny, které Rusko uskutečnilo již v roce 2014, a především jeho útočná válka zahájená proti uvedenému státu v roce 2022 vedla k posílení unijních sankcí vůči fyzickým a právnickým osobám, které poskytují podporu ruské vládě. Rozhodnutí Rady v této oblasti byla předmětem desítek žalob podaných k Tribunálu Evropské unie a napadajících legitimitu a působnost těchto rozhodnutí.

Ilustrují hledání rovnováhy mezi tvrdostí ukládaných sankcí, nezbytnou pro jejich účinnost, a ochranou práv jednotlivce. Tribunál potvrdil široké pravomoci Unie zasáhnout proti hospodářské a materiální podpoře ruské vlády, přičemž pro přijímaná opatření vyžadoval důkazy a pádné odůvodnění.

***Rozsudek NSD v. Rada* ([T-494/22](#))**

Tribunál **potvrdil** sankce přijatá vůči ruské společnosti National Settlement Depository (NSD). Rada měla za to, že tato společnost hrála zásadní úlohu ve fungování ruského finančního systému a poskytovala materiální a finanční podporu ruské vládě, jakož i ruské centrální bance.

Tribunál uvedl, že NSD, jako systémově významná finanční instituce, umožnila ruské vládě mobilizaci značných prostředků použitých k činnostem destabilizace Ukrajiny. Odmítl rovněž argumenty NSD, že omezující opatření vedla ke zmrazení finančních prostředků zákazníků, na které se sankce nevztahovaly, a zdůraznil, že posledně uvedení mohli před vnitrostátními soudy napadnout porušení svých vlastnických práv jako vedlejšího účinku opatření uplatněných vůči NSD.

Rozsudek *Mazepin v. Rada* (T-743/22)

Tribunál Evropské unie **zrušil** ponechání Nikity Mazepina, bývalého pilota Formule 1, na seznamu osob, na které se vztahují sankce. Rada zařadila jeho jméno na seznam kvůli spojení s jeho otcem, Dmitrijem Mazepinem, vlivným podnikatelem, jehož činnost přináší ruské vládě značné příjmy a který byl údajně hlavním sponzorem činností svého syna jako pilota stáje Haas.

Tribunál konstatoval, že spojení mezi Dmitrijem Mazepinem a jeho synem nebylo dostatečně prokázáno, přičemž zejména uvedl, že posledně uvedený v době přijetí napadeného rozhodnutí již pilotem dotčené stáje nebyl. Kromě toho Tribunál zdůraznil, že příbuzenský vztah sám o sobě není dostačujícím důkazem společných zájmů, které by odůvodňovaly zachování sankcí vůči Nikitovi Mazepinovi.

Rozsudky *Fridman a další v. Rada* a *Timčenko a Timčenko v. Rada* (T-635/22 a T-644/22)

Tribunál **potvrdil** povinnost sankcionovaných osob a subjektů deklarovat své finanční prostředky a spolupracovat s příslušnými orgány, aby se zabránilo obcházení zmrazení finančních prostředků prostřednictvím právních a finančních konstrukcí. Tyto povinnosti zavedené Radou byly považovány za nezbytné k zajištění účinnosti a jednotnosti sankcí ve všech členských státech. Tribunál rovněž zamítl tvrzení, podle nichž Rada vykonávala trestněprávní pravomoci vyhrazené členským státům, a rozhodl, že uvedená opatření nemají trestněprávní povahu a jejich přijetí je v souladu s celkovým rámcem stanoveným unijním právem.

Sankce Evropské unie vůči Rusku

Unie od března 2014 postupně zavedla cílená omezující opatření vůči Rusku, která jsou reakcí zejména na nezákonnou anexi Krymu (2014) a vojenskou agresi proti Ukrajině (2022).

Cílem těchto opatření je oslabit ekonomickou základnu Ruska, připravit ho o kritické technologie a trhy a výrazně snížit jeho schopnost vést válku. Unie rovněž přijala sankce proti Bělorusku, Íránu a Severní Koreji v reakci na jejich podporu Ruska ve válce proti Ukrajině.

Sankce se vztahují na více než 2 300 osob a subjektů (banky, politické strany, podniky, polovojenské skupiny). Sankce zahrnují:

- zákaz vstupu na území Unie;
- zmrazení majetku;
- zmrazení finančních prostředků.

Rada odhaduje hodnotu soukromého majetku zmrazeného v Unii na 24,9 miliardy eur. Aktiva ruské Centrální banky zablokovaná v EU činí 210 miliard eur.

Omezující opatření uložená na základě rozhodnutí Rady jsou **průběžně přezkoumávána**. Bude-li mít Rada za to, že jejich cílů nebylo dosaženo, prodlouží dobu jejich platnosti nebo je změní, podle okolností.

Ohlédnutí za významnými rozsudky roku

Základní práva

Evropská unie zajišťuje ochranu základních práv, zejména prostřednictvím Listiny základních práv, která obsahuje seznam individuálních, občanských, politických, hospodářských a sociálních práv evropských občanů. Dodržování lidských práv je jednou z hodnot, na nichž je Unie založena, a základní povinností při provádění jejích politik a programů.

Listina základních práv EU – závazná pravidla s konkrétními účinky

[Viz video na YouTube](#)

Rada Evropské unie v roce 2022 přijala v reakci na zesílení ruské agrese vůči Ukrajině sankce, jejichž cílem bylo vyvinout na Rusko tlak. Tato opatření zahrnují zákaz poskytování právních poradenských služeb ruské vládě a právníkům osobám, subjektům nebo orgánům usazeným v Rusku. Belgičtí a francouzští právníci požádali Tribunál Evropské unie, aby tento zákaz zrušil. Podle jejich názoru porušuje základní práva zaručující přístup k právnímu poradenství poskytovanému advokátem. Tribunál připomněl základní právo na účinnou soudní ochranu, které zahrnuje právo na poradenství a zastoupení advokátem v probíhajícím nebo pravděpodobném sporném řízení. Uvedl však, že napadený zákaz se netýká právních poradenských služeb souvisejících se soudním řízením, ani služeb poskytovaných fyzickým osobám. V důsledku toho žalobu zamítl.

Rozsudky *Ordre néerlandais des avocats du barreau de Bruxelles a další v. Rada*, *Ordre des avocats à la Cour de Paris a Couturier v. Rada* a *ACE v. Rada* ze dne 2. října 2024 ([T-797/22](#), [T-798/22](#) a [T-828/22](#))

V roce 2006 zveřejnil deník *Le Monde* článek spojující fotbalový klub Real Madrid s dopingovými fámami. Ve Španělsku byl odsouzen za pomluvu a ve Francii napadl výkon tohoto rozsudku ve jménu svobody tisku. Francouzský Kasační soud se obrátil na Soudní dvůr, který rozhodl, že vzájemné uznávání rozsudků může být omezeno, pokud zjevně porušuje základní práva. Podle Soudního dvora hrozí, že nepřiměřené sankce vůči sdělovacím prostředkům, jako je nadměrně vysoké odškodnění, může odradit tisk od informování o věcech veřejného zájmu, což je neslučitelné s demokratickými hodnotami Evropské unie.

Rozsudek *Real Madrid Club de Fútbol* ze dne 4. října 2024 ([C-633/22](#))

Osobní údaje

V rámci Evropské unie existují pro ochranu osobních údajů podrobné předpisy. Zpracování a uchovávání těchto údajů musí splňovat podmínky zákonnosti, které jsou stanoveny právní úpravou, musí být omezeno na nezbytné minimum a nesmí nepřiměřeně zasahovat do práva na soukromí.

Soudní dvůr v digitálním světě

[Viz video na YouTube](#)

Německý občan napadl u německého soudu odmítnutí města Wiesbaden vydat mu nový průkaz totožnosti bez otisků prstů. Německý soud požádal Soudní dvůr, aby ověřil platnost evropského nařízení, podle něhož musí být do průkazu totožnosti vloženy dva otisky prstů. Soudní dvůr rozhodl, že tato povinnost, odůvodněná potřebou bojovat proti výrobě falešných průkazů totožnosti a krádežím identity, je slučitelná se základními právy na respektování soukromého života a ochranu osobních údajů. Nicméně zrušil nařízení, přijaté na základě chybného právního základu, přičemž zachoval jeho účinky do 31. prosince 2026, aby bylo možné přijmout nové znění. Nařízení se totiž nesprávně zakládalo na čl. 21 odst. 2 SFEU (volný pohyb občanů), namísto čl. 77 odst. 3 SFEU (prostor svobody, bezpečnosti a práva), který vyžaduje jednomyslnost v Radě.

Rozsudek *Landeshauptstadt Wiesbaden* ze dne 21. března 2024 ([C-61/22](#))

V Bulharsku byla jistá osoba zapsána do policejního registru v rámci vyšetřování pro křivou výpověď. Byla odsouzena k podmíněnému trestu odnětí svobody na jeden rok a po odpykání tohoto trestu požádala o vymazání jejích údajů z policejního registru. Podle bulharského práva jsou její údaje uchovávány v tomto registru bez jakéhokoli časového omezení, s výjimkou smrti uvedené osoby. Bulharský Nejvyšší správní soud položil Soudnímu dvoru předběžné otázky ohledně slučitelnosti uvedené právní úpravy s unijním právem. Soudní dvůr odpověděl, že obecné a nerozlišující uchovávání biometrických a genetických údajů osob, které byly odsouzeny za úmyslný trestný čin, až do jejich smrti je v rozporu s unijním právem. Vnitrostátní právní úprava musí stanovit povinnost správce údajů pravidelně ověřovat, zda je toto uchovávání stále nezbytné, a přiznat dotyčné osobě právo na výmaz těchto údajů, pokud tomu tak již není.

Rozsudek *Direktor na Glavna direkcija „Nacionalna policia“ pri MVR – Sofia* ze dne 30. ledna 2024 ([C-118/22](#))

Soudní dvůr ve dvou samostatných rozsudcích poskytl zásadní upřesnění ohledně vyšetřovacích pravomocí orgánů.

Ve věci týkající se francouzského nařízení, které se týká ochrany děl, na které se vztahuje autorské právo nebo právo s ním související, před trestnými činy páchanými na internetu Soudní dvůr uvedl, že členské státy mohou poskytovatelům internetových služeb uložit povinnost plošného a nerozlišujícího uchovávání IP adres, aby mohl příslušný orgán veřejné moci identifikovat osobu podezřelou ze spáchání trestného činu. Takové uchovávání však nesmí umožnit vyvodit přesné závěry o soukromém životě subjektu údajů. Za účelem dosažení takového výsledku musí způsob uchovávání údajů zaručit skutečně úplné oddělení jednotlivých kategorií uchovávaných údajů. V případě, že v netypických situacích zvláštnosti vnitrostátního řízení umožňují prostřednictvím propojení shromážděných údajů a informací vyvodit přesné závěry o soukromém životě subjektu údajů, musí přístup podléhat předchozímu přezkumu ze strany soudu nebo nezávislého správního orgánu.

Rozsudek *La Quadrature du Net II* ze dne 30. dubna 2024 ([C-470/21](#))

V rakouské věci se policie pokusila odblokovat mobilní telefon příjemce zásilky, která obsahovala konopí. Soudní dvůr na předběžnou otázku ohledně platnosti tohoto vyšetřování s ohledem na směrnici o ochraně osobních údajů používaných policejními a soudními orgány uvedl, že přístup k údajům obsaženým v mobilním telefonu není nutně omezen pouze na případy boje proti závažné trestné činnosti. Pokud by tomu tak nebylo, vyvstalo by riziko beztrestnosti páčání trestných činů obecně, a tedy riziko pro utváření prostoru svobody, bezpečnosti a práva v Unii. Takový přístup, který představuje závažný zásah do práv subjektů údajů na ochranu jejich osobních údajů, však předpokládá předchozí souhlas soudu nebo nezávislého orgánu a musí být přiměřený. Vnitrostátní zákonodárce musí navíc vymezit skutečnosti, které je třeba vzít v úvahu při posuzování umožnění takového přístupu, jako je například povaha dotčených trestných činů, a majitel telefonu musí být informován, jakmile to již nemůže ohrozit vyšetřování.

Rozsudek *Bezirkshauptmannschaft Landeck* ze dne 4. října 2024 ([C-548/21](#))

Rovné zacházení a pracovní právo

Evropská unie má téměř 200 milionů pracovníků. Velký počet občanů tedy přímo využívá ustanovení evropského pracovního práva, které stanoví minimální normy v oblasti pracovních podmínek, a doplňuje tak politiky členských států.

Soudní dvůr: zajištění rovného zacházení a ochrany práv menšin

[Viz video na YouTube](#)

Zaměstnanec veřejné správy obce Copertino (Itálie) se po odchodu do předčasného důchodu domáhal finanční náhrady za nevyčerpané dny placené dovolené za kalendářní rok. Italské právní předpisy však toto právo zaměstnanců veřejného sektoru vylučují. Soudní dvůr na předběžnou otázku týkající se výkladu [směrnice o pracovní době](#) potvrdil, že pracovník má nárok na finanční náhradu, pokud nevyčerpal všechny dny dovolené před skončením smlouvy, a to i v případě dobrovolného ukončení pracovního poměru. Úvahy ekonomické povahy, jako je kontrola veřejných výdajů, nemohou odůvodnit odnětí tohoto práva. Výjimku lze přiznat pouze tehdy, když pracovník dny dovolené nečerpal záměrně a když jej zaměstnavatel dostačujícím způsobem informoval o riziku, že o ně přijde, a podnítil jej k jejich čerpání.

Rozsudek *Comune di Copertino* ze dne 18. ledna 2024 ([C-218/22](#))

Bývalý profesionální fotbalista s bydlištěm ve Francii napadl před belgickými soudy některá pravidla FIFA, jelikož měl za to, že bránila jeho angažmá v jistém belgickém fotbalovém klubu. Tato pravidla, vyplývající z Pravidel FIFA pro status a přestupy hráčů, ukládají hráči a jeho novému klubu povinnost zaplatit odškodnění, pokud hráč předčasně ukončil pracovní smlouvu bez „oprávněného důvodu“. Kromě toho mohou vést ke sportovním sankcím, například k zákazu angažování nových hráčů pro uvedený klub, a brání vydat mezinárodní osvědčení o přestupu, dokud existuje spor ohledně ukončení smlouvy. Odvolací soud v Mons se obrátil na Soudní dvůr, který rozhodl, že tato pravidla jsou v rozporu s volným pohybem pracovníků a právem hospodářské soutěže Evropské unie.

Rozsudek *FIFA* ze dne 4. října 2024 ([C-650/22](#))

Evropské občanství

Každá osoba, která má státní příslušnost některého členského státu, je automaticky občanem Evropské unie. Občanství Unie doplňuje občanství členského státu a nenahrazuje je. Občané Unie mají zvláštní práva zaručená evropskými smlouvami.

Evropská komise podala u Soudního dvora žaloby proti České republice a Polsku, protože tyto členské státy vyhrazují právo vstoupit do politické strany pouze vlastním občanům. Podle Komise tato situace staví občany Unie s bydlištěm v těchto dvou státech, kteří nejsou jejich státními příslušníky, do méně výhodného postavení, pokud jde o volitelnost v obecních volbách a ve volbách do Evropského parlamentu. Soudní dvůr dal za pravdu Komisi a dospěl k závěru, že Česká republika a Polsko porušily povinnosti, které pro ně vyplývají ze Smluv. Občané s bydlištěm v členském státě, kteří nemají státní příslušnost tohoto státu, musí mít rovný přístup k prostředkům, jimiž disponují státní příslušníci tohoto členského státu, včetně členství v politické straně, aby mohli účinně vykonávat svá volební práva. Soudní dvůr rozhodl, že toto rozdílné zacházení nemůže být ospravedlněno důvody týkajícími se respektování národní identity Polska nebo České republiky.

Rozsudky *Komise v. Česká republika* ([C-808/21](#)) a *Komise v. Polsko* ([C-814/21](#)) ze dne 19. listopadu 2024

Soudní dvůr rozhodl, že členský stát nemůže odmítnout uznat změnu osobního jména a genderu, které bylo legálně dosaženo v jiném členském státě. Takové odmítnutí brání výkonu práva na volný pohyb a pobyt v Unii. Vzhledem k tomu, že osobní identita, včetně osobního jména a pohlaví, má zásadní význam, způsobuje takové odmítnutí administrativní a soukromoprávní obtíže v rozporu s právem Unie.

Rozsudek *Mirin* ze dne 4. října 2024 ([C-4/23](#))

Spotřebitelé

Cílem evropské spotřebitelské politiky je chránit zdraví, bezpečnost, jakož i hospodářské a právní zájmy spotřebitelů, a to bez ohledu na to, kde v rámci Unie bydlí, cestují nebo nakupují.

Soudní dvůr: záruka práv spotřebitelů
v Evropské unii

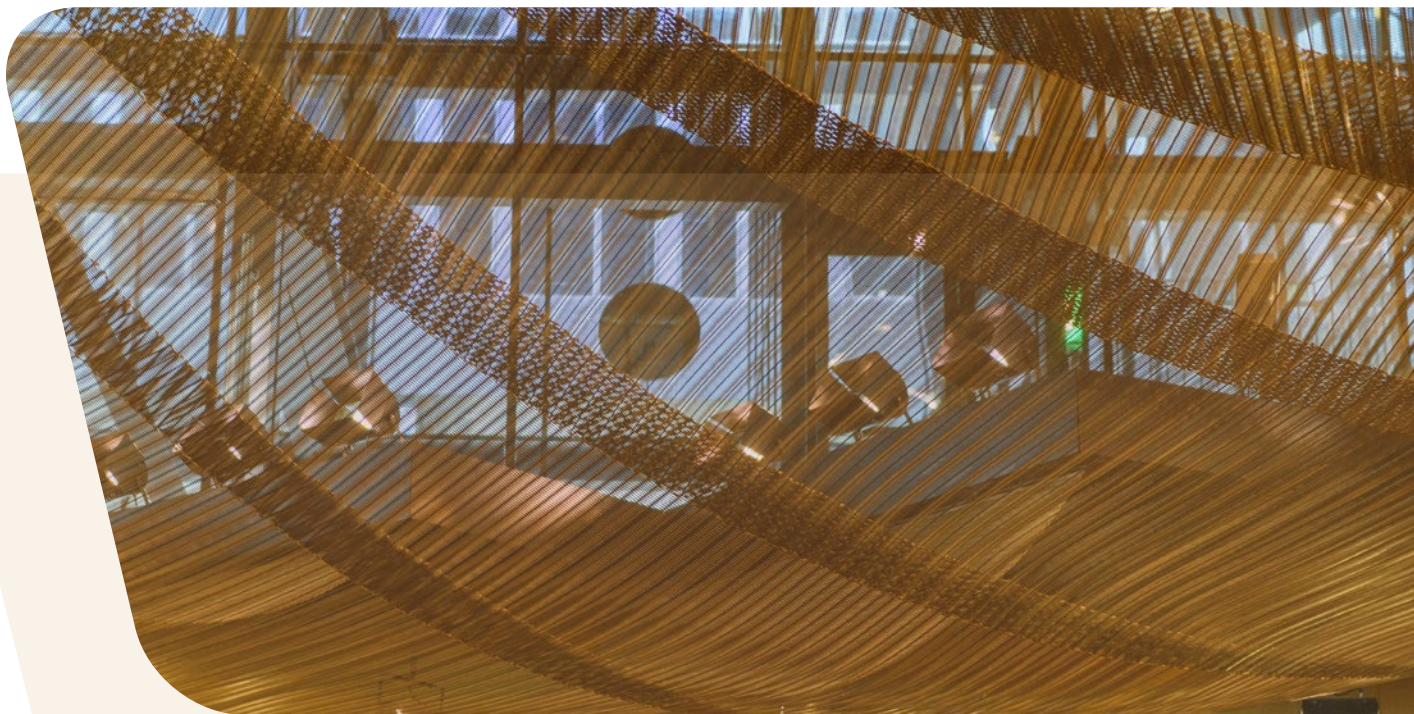
[Viz video na YouTube](#)

Německé sdružení spotřebitelů napadlo u německého soudu reklamu řetězce supermarketů Aldi Süd o snižování cen. Podle sdružení není společnost Aldi Süd oprávněna vypočítat snížení ceny na základě ceny bezprostředně předcházející nabídky, ale v souladu s právem Evropské unie tak musí učinit na základě nejnižší ceny účtované v posledních 30 dnech. Soudní dvůr v odpověď na předběžnou otázku německého soudu potvrdil, že inzerované snížení ceny musí být vypočteno na základě nejnižší ceny za posledních 30 dní. Obchodníci tedy nemohou spotřebitele uvádět v omyl tím, že zvýší cenu uplatňovanou před oznámením slevy, a následně inzerují nepravdivou výši slevy.

Rozsudek *Aldi Süd* ze dne 26. září 2024 ([C-330/23](#))

Životní prostředí

Evropská unie se zavázala zachovávat a zlepšovat kvalitu životního prostředí a chránit lidské zdraví. Její přístup je založen na zásadách předběžné opatrnosti a prevence, jakož i na zásadě „znečišťovatel platí“.

Soudní dvůr a životní prostředí

[Viz video na YouTube](#)

[Evropská směrnice](#) zakazuje od roku 2019 uvádět na trh výrobky z oxo-rozložitelných plastů, které se vlivem oxidace rozpadají. Britské společnosti, které vyrábí prooxidační přísadu, jejíž použití podle nich umožňuje rychlejší biologický rozklad plastů než oxo-rozložitelné plasty, se obrátily na Tribunál Evropské unie. Žádaly o náhradu škody utrpěné v důsledku toho, že zákaz uvádění oxo-rozložitelných plastů na trh se vztahuje i na plasty, které označují jako „oxo-biologicky rozložitelné“. Tribunál žalobu zamítl s tím, že evropský normotvůrce se nedopustil zjevného pochybení. Podle vědeckých studií je totiž úroveň biologického rozkladu plastů obsahujících prooxidační přísadu nízká, nebo dokonce žádná. Tento typ plastu se navíc nehodí k žádné formě kompostování. A konečně jeho recyklace se jeví problematickou, jelikož technologie, které jsou v současné době k dispozici, neumožňují identifikaci plastu obsahujícího prooxidační přísadu a jeho izolaci od běžného plastu.

Rozsudek *Symphony Environmental Technologies a Symphony Environmental v. Parlament a další* ze dne 31. ledna 2024 ([T-745/20](#))

Vlk, druh přísně chráněný [Bernskou úmluvou](#), byl předmětem dvou rozsudků Soudního dvora, v nichž Soudní dvůr zkoumal [směrnici „o ochraně stanovišť“](#). V Rakousku napadly ekologické organizace u soudu v Tyrolsku dočasné povolení k odstřelu vlka, který zabil přibližně 20 ovcí. Soudní dvůr potvrdil zákaz lovu vlků v tomto členském státě z důvodu, že populace vlků není v příznivém stavu z hlediska ochrany. Ve Španělsku napadlo sdružení na ochranu vlka iberského zákon Autonomního společenství Kastilie a León, kterým byl vlk označen jako druh, který může být loven severně od řeky Duero (kde může podléhat regulaci, zatímco jižně od řeky požívá přísné ochrany). V odpovědi na předběžné otázky španělského soudu Soudní dvůr odmítl možnost označit vlka jako druh, který lze lovit na regionální úrovni, když je stav druhu z hlediska ochrany nepříznivý.

Rozsudky *WWF Österreich a další* ze dne 11. července 2024 ([C-601/22](#)) a *ASCEL* ze dne 29. července 2024 ([C-436/22](#))

Ocelárna Ilva, která se nachází v Tarantu v Apulii (jižní Itálie), je jednou z největších oceláren v Evropě. Na její škodlivé účinky na životní prostředí a zdraví obyvatel v této oblasti upozornil v roce 2019 Evropský soud pro lidská práva. Opatření ke zmírnění uvedených účinků byla plánována od roku 2012, ale jejich provedení se pravidelně odkládá. Mnoho obyvatel z okolí ocelárny se obrátilo na italské soudy. Soudní dvůr, na který se obrátil soud v Miláně, měl za to, že důležité požadavky na udělení a zachování provozní licence, vyžadované [směrnicí o průmyslových emisích](#), nebyly zřejmě splněny. Provoz ocelárny Ilva bude tedy muset být pozastaven, představuje-li vážné a významné ohrožení pro životní prostředí a lidské zdraví.

Rozsudek *Ilva a další* ze dne 25. června 2024 ([C-626/22](#))

Informační společnost

Evropská unie hraje klíčovou roli v rozvoji informační společnosti s cílem vytvořit prostředí příznivé pro inovace a konkurenceschopnost a zároveň chránit práva spotřebitelů a poskytnout právní jistotu. Zajišťuje spravedlivé a otevřené digitální trhy a odstraňuje překážky přeshraničních on-line služeb na vnitřním trhu s cílem zajistit jejich volný pohyb.

Soudní dvůr v digitálním světě

[Viz video na YouTube](#)

Italský zákon uložil poskytovatelům on-line služeb usazeným mimo Itálii, jako jsou Airbnb, Expedia, Google a Amazon, administrativní povinnosti s deklarovaným cílem zajistit účinné uplatňování unijního práva. Uvedení poskytovatelé se musí zejména zapsat do zvláštního rejstříku, podávat hospodářské zprávy a platit finanční příspěvky. Italský soud se obrátil na Soudní dvůr, který rozhodl, že tato opatření nejsou slučitelná s unijním právem. Připomněl, že poskytovatelé on-line služeb podléhají především právním předpisům členského státu, v němž jsou usazeni, v tomto případě Irska nebo Lucemburska. Členské státy, jako je Itálie, kde vykonávají svou činnost, jsou vázány zásadou vzájemného uznávání a zpravidla nemohou ukládat další povinnosti, které by mohly omezit volný pohyb těchto služeb.

Rozsudky *Airbnb Ireland a Amazon Services Europe* (spojené věci [C-662/22](#) a [C-667/22](#)), *Expedia* ([C-663/22](#)), *Google Ireland a Eg Vacation Rentals Ireland* (spojené věci [C-664/22](#) a [C-666/22](#)), *Amazon Services Europe* ([C-665/22](#)) ze dne 30. května 2024

Bytedance Ltd je společnost, která prostřednictvím svých dceřiných společností poskytuje platformu pro on-line sociální síť TikTok. Komise označila společnost Bytedance za strážce přístupu k hlavní službě platformy na základě [evropského nařízení o digitálních trzích \(Digital Market Act\)](#), takže uvedená společnost musí dodržovat cílený soubor právních povinností, jejichž cílem je umožnit jiným podnikům soutěžit se strážcem přístupu a zabránit určitým nekalým praktikám. Společnost Bytedance proti tomuto rozhodnutí podala žalobu k Tribunálu Evropské unie, který připomněl, že unijní normotvůrce přijal evropské nařízení o digitálních trzích s cílem zlepšit fungování vnitřního trhu. Tribunál konstatoval, že kritéria stanovená v nařízení, zejména celosvětová tržní hodnota a počet uživatelů, byla v tomto případě splněna, a dospěl k závěru, že Komise správně považovala společnost Bytedance za správce přístupu, a proto žalobu zamítl.

Rozsudek *Bytedance v. Komise* ze dne 17. července 2024 ([T-1077/23](#))

Hospodářská soutěž, státní podpory a *tax rulings*

Evropská unie dbá na dodržování pravidel na ochranu volné hospodářské soutěže. Jednání, jejichž účelem nebo důsledkem je vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže na vnitřním trhu, jsou zakázána a mohou být sankcionována pokutami. Krom toho jsou zakázány státní podpory, pokud jsou neslučitelné s vnitřním trhem, a Komise je v této oblasti nadána na základě Smluv významnou kontrolní pravomocí.

Tribunál EU – Záruka dodržování unijního práva ze strany orgánů

[Viz video na YouTube](#)

Projekt pevného spojení přes Fehmarnskou úžinu zahrnuje tunel pod Baltským mořem mezi městy Rodby na dánském ostrově Lolland a Puttgarden v Německu. Dánská veřejnoprávní entita Femern A/S je pověřena jeho financováním, výstavbou a provozem. Komise rozhodla, že finanční opatření poskytnutá Dánskem společnosti Femern A/S představují státní podporu, která je však slučitelná s vnitřním trhem. Dánsko a dva provozovatelé trajektů, Scandlines Danmark a Scandlines Deutschland, se u Tribunálu Evropské unie domáhali zrušení uvedeného rozhodnutí. Tribunál žalobu zamítl, protože selektivní výhoda poskytnutá společnosti Femern A/S posílila její postavení na trhu dopravních služeb oproti ostatním společnostem na trhu a ovlivnila obchod mezi členskými státy. Projekt pevného spojení je však ve společném evropském zájmu a významně přispívá k cílům dopravní politiky Unie.

Rozsudky *Scandlines Danmark a Scandlines Deutschland v. Komise*; *Dánsko v. Komise a Scandlines Danmark a Scandlines Deutschland v. Komise* ze dne 28. února 2024 ([T-7/19](#), [T-364/20](#) a [T-390-20](#))

Americká společnost Qualcomm, která vyrábí čipy pro telefony a tablety, byla obviněna společností Icera z uplatňování predátorských cen. Společnost Nvidia po koupi společnosti Icera poskytla k těmto obviněním nové informace. Evropská komise v roce 2019 uložila společnosti Qualcomm pokutu 242 milionů eur za zneužití dominantního postavení, přičemž ji obvinila, že se ztrátou prodávala čipy společností Huawei a ZTE s cílem zlikvidovat společnost Icera, svého konkurenta. Tribunál Evropské unie zamítl většinu argumentů společnosti Qualcomm, s výjimkou výpočtu pokuty. Tribunál rozhodl, že se Komise bezdůvodně odchýlila od svých pokynů z roku 2006, a snížil pokutu na 238,7 milionu eur.

Rozsudek *Qualcomm v. Komise* ze dne 18. září 2024 ([T-671/19](#))

V roce 2017 uložila Evropská komise společnosti Google pokutu ve výši přibližně 2,4 miliardy eur za zneužívání dominantního postavení na několika vnitrostátních trzích s internetovým vyhledáváním. Komise konstatovala, že ve 13 zemích Evropského hospodářského prostoru (EHP) společnost Google mezi výsledky obecného vyhledávání upřednostňovala výsledky vlastního srovnávače výrobků před výsledky konkurenčních srovnávačů výrobků. Společnost Google totiž zobrazovala vlastní výsledky na první pozici a zvýrazněně v atraktivních „rámečcích“, zatímco výsledky konkurenčních srovnávačů byly uváděny pouze jako jednoduché obecné výsledky, často odsunuté na nižší pořadí pomocí algoritmů úpravy. Tribunál Evropské unie toto rozhodnutí v podstatě potvrdil a Soudní dvůr zamítl kasační opravný prostředek společností Google a Alphabet a pokutu potvrdil.

Rozsudek *Google a Alphabet v. Komise (Google Shopping)* ze dne 10. září 2024 ([C-48/22 P](#))

Společnost Google v roce 2003 spustila svou reklamní platformu AdSense. Tato platforma umožňuje provozovatelům internetových stránek získávat příjmy zobrazováním reklamy související s vyhledáváním ze strany uživatelů. Aby mohli tuto službu využívat, museli někteří vydavatelé internetových stránek podepsat se společností Google smlouvy obsahující doložky, které brání zobrazování konkurenčních reklam nebo je omezují. V roce 2019 uložila Evropská komise na základě stížností několika společností, včetně společností Microsoft a Expedia, společnosti Google pokutu ve výši 1,49 miliardy eur za zneužití dominantního postavení. Žalobu proti tomuto rozhodnutí projednával Tribunál Evropské unie, který rozhodl, že Komise se dopustila pochybení při posuzování doby platnosti doložek a části trhu, na kterou se vztahovaly, a proto neprokázala správně existenci zneužití dominantního postavení. Tribunál tedy uvedené rozhodnutí v plném rozsahu zrušil.

Rozsudek *Google AdSense v. Komise* ze dne 8. září 2024 ([T-334/19](#))

V roce 2021 Komise zjistila, že se banky Deutsche Bank, Bank of America, Crédit Agricole a Credit Suisse (nyní UBS Group) účastnily kartelové dohody v odvětví nadnárodních dluhopisů, státních dluhopisů a agenturních dluhopisů denominovaných v amerických dolarech („SSA Bonds“) tím, že si vyměňovaly citlivé informace a koordinovaly své obchodní strategie. Komise uložila pokuty společností Bank of America (12,6 milionu eur), Credit Suisse (11,9 milionu eur) a Crédit Agricole (3,9 milionu eur), zatímco Deutsche Bank byla od pokut osvobozena za spolupráci. Tribunál Evropské unie, který rozhodoval o žalobě společností Crédit Agricole a Credit Suisse, potvrdil zjištění Komise o porušení předpisů a potvrdil pokuty uložené v roce 2021.

Rozsudky *Crédit agricole a Crédit agricole Corporate and Investment Bank v. Komise a UBS Group a Credit Suisse Securities (Europe) v. Komise* ze dne 6. listopadu 2024 ([T-386/21](#) a [T-406/21](#))

V říjnu 2018 oznámila britská telekomunikační společnost Vodafone Evropské komisi svůj záměr získat výlučnou kontrolu nad telekomunikačními činnostmi společnosti Liberty Global v Německu, České republice, Maďarsku a Rumunsku. V roce 2019 vydala Evropská komise souhlas s určitými podmínkami. Tři německé podniky podaly k Tribunálu Evropské unie návrh na zrušení tohoto rozhodnutí, neboť se obávaly dominantního postavení společnosti Vodafone na některých trzích. Tribunál uvedené žaloby zamítl, přičemž měl za to, že Komise oprávněně usoudila, že účastníci spojení nejsou konkurenty na relevantních trzích, konkrétně na trhu maloobchodního poskytování služeb přenosu televizního signálu v Německu.

Rozsudky *NetCologne v. Komise, Deutsche Telekom v. Komise a Tele Columbus v. Komise* ze dne 13. listopadu 2024 ([T-58/20](#), [T-64/20](#) a [T-69/20](#))

Přímé daně v zásadě spadají do pravomoci členských států. Musí být nicméně v souladu se základními pravidly Evropské unie, jako je zákaz státních podpor. Unie tak dohlíží na legalitu daňových rozhodnutí (*tax rulings*) členských států, která podnikům přiznávají zvláštní daňové zacházení. V roce 2016 rozhodla Evropská komise, že některé společnosti patřící do skupiny Apple měly v letech 1991 až 2014 prospěch z daňových zvýhodnění představujících státní podporu poskytnutou Irskem. Tato podpora se týkala daňového zacházení se zisky plynoucími z činností společnosti Apple mimo Spojené státy. V roce 2020 Tribunál Evropské unie rozhodnutí Komise zrušil, neboť měl za to, že Komise dostatečně neprokázala existenci selektivního zvýhodnění ve prospěch těchto společností. Soudní dvůr rozhodující o kasačním opravném prostředku rozsudek Tribunálu zrušil a vydal konečné rozhodnutí ve věci, kterým naopak potvrdil rozhodnutí Komise. Irsko poskytlo společnosti Apple podporu, která je neslučitelná s vnitřním trhem, neboť jí přiznalo daňový režim, který se odchyluje od irských pravidel pro zdanění zisků společností, které nejsou rezidenty. Uvedený členský stát je proto povinen tuto podporu získat zpět.

Rozsudek *Komise v. Irsko a další* ze dne 10. září 2024 ([C-465/20 P](#))

Duševní vlastnictví

Právní úprava přijatá Evropskou unií na ochranu duševního vlastnictví (autorské právo) a průmyslového vlastnictví [právo ochranných známek, ochrana (průmyslových) vzorů] zlepšuje konkurenceschopnost podniků tím, že podporuje existenci prostředí příznivého pro tvořivost a inovace.

Duševní vlastnictví a Tribunál Evropské unie

[Viz video na YouTube](#)

V září 2021 podala společnost Escobar Inc. (Portoriko, Spojené státy) u Úřadu Evropské unie pro duševní vlastnictví (EUIPO) žádost o zápis slovního označení Pablo Escobar jako ochranné známky Evropské unie. Kolumbijec Pablo Escobar, který zemřel v roce 1993, je považován za drogového barona a narkoteristu, jenž založil Medellínský kartel (Kolumbie). EUIPO odmítl zapsat ochrannou známku, neboť měl za to, že je v rozporu s veřejným pořádkem a dobrými mravy. Tribunál Evropské unie, k němuž společnost Escobar podala proti tomuto zamítnutí žalobu, rozhodnutí EUIPO potvrdil a zdůraznil, že jméno Pablo Escobar je spojováno s nelegálním obchodem s drogami a narkoterismem, takže taková ochranná známka by byla vnímána jako odporující základním morálním normám a nedělitelným a univerzálním hodnotám, na nichž je Unie založena.

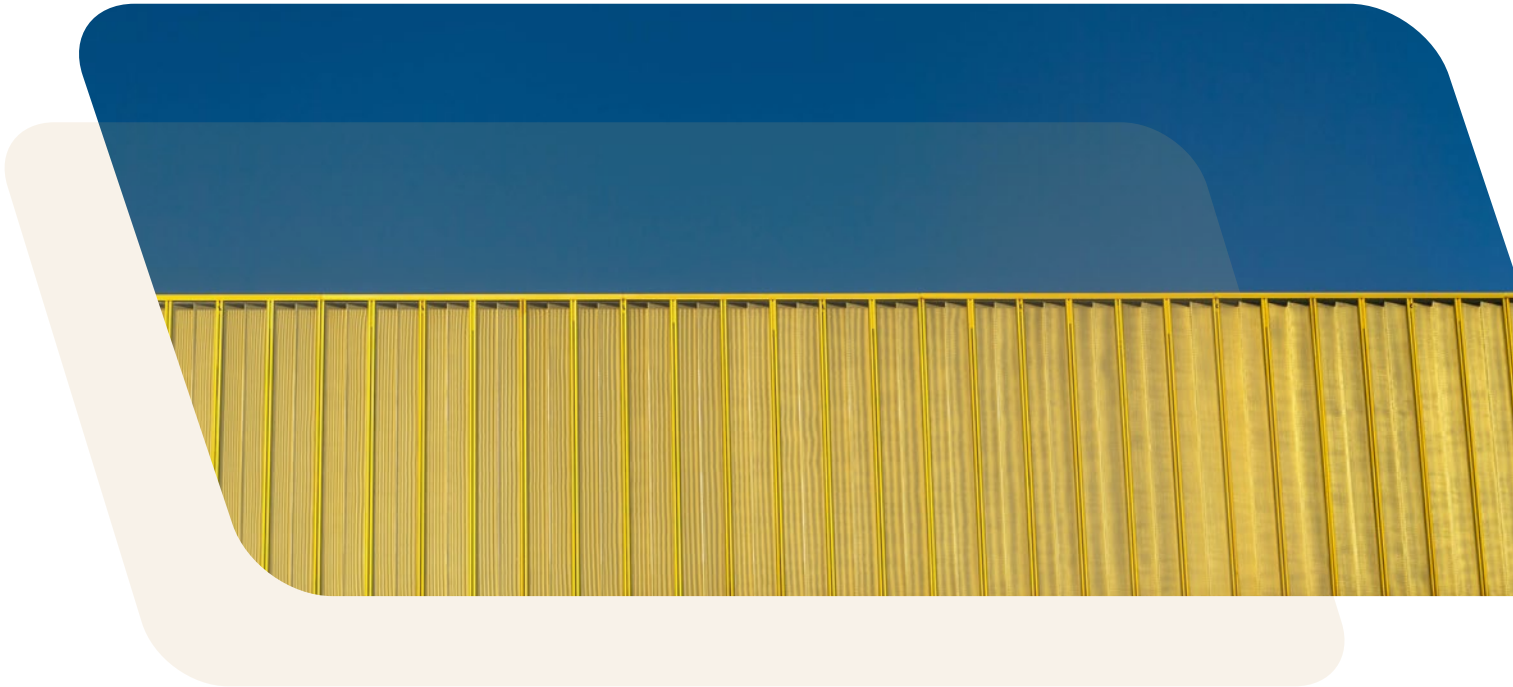

Rozsudek *Escobar v. EUIPO (Pablo Escobar)* ze dne 17. dubna 2024 ([T-255/23](#))

Ochranná známka Evropské unie Big Mac byla zapsána v roce 1996 ve prospěch amerického řetězce McDonald's. V roce 2017 měl irský řetězec rychlého občerstvení Supermac's za to, že tato ochranná známka nebyla skutečně užívána pro určité výrobky a služby, a požádal EUIPO o její zrušení. EUIPO žádosti společnosti Supermac's vyhověl, ale pouze částečně. Společnost Supermac's nebyla spokojena a obrátila se na Tribunál Evropské unie. Ten dále omezil ochranu, kterou společnosti McDonald's poskytovala ochranná známka Big Mac. V důsledku toho americký řetězec přišel o tuto ochrannou známku pro potraviny z drůbežího masa a kuřecí sendviče, pro restaurační a „drive-in“ služby a pro přípravu jídel s sebou. Tribunál rozhodl, že společnost McDonald's neprokázala, že skutečně užívala ochrannou známku Big Mac v Unii po nepřetržité období pěti let ve vztahu k těmto výrobkům a službám.

Rozsudek *Supermac's v. EUIPO McDonald's International Property (BIG MAC)* ze dne 5. června 2024 ([T-58/23](#))

Dne 24. února 2022, prvního dne rozsáhlé ruské invaze do Ukrajiny, vykřikl Roman Gribov, ukrajinský pohraničník na Hadím ostrově v Černém moři, na ruské válečné lodě válečný pokřik: „Русский военный корабль, иди на**й“ („Russian warship, go f**k yourself“ v angličtině, „Ruská válečná lodi, jdi do p**ele“ v češtině). Administration of the State Border Guard Service of Ukraine (Správa státní pohraniční stráže Ukrajiny) požádala EUIPO o zápis ochranné známky Evropské unie tvořené tímto válečným pokřikem a jeho anglickým překladem. EUIPO tuto žádost zamítl. Na základě žaloby podané ukrajinskou administrativou Tribunál Evropské unie toto zamítnutí potvrdil. Měl za to, že toto slovní spojení, které se stalo symbolem boje Ukrajiny proti ruské agresi, nebude vnímáno jako označení komerčního původu.

Rozsudek *Administration of the State Border Guard Service of Ukraine v. EUIPO (RUSSIAN WARSHIP, GO F**K YOURSELF)* ze dne 13. listopadu 2024 ([T-82/24](#))

V roce 2016 získala německá společnost Puma u EUIPO zápis průmyslového vzoru Společenství pro sportovní obuv. Nizozemská společnost Handelsmaatschappij J. Van Hilst požádala EUIPO o prohlášení neplatnosti průmyslového tohoto vzoru s tvrzením, že dvanáct měsíců před podáním přihlášky k zápisu zpěvačka Rihanna, nově jmenovaná umělecká ředitelka společnosti Puma, zveřejnila na Instagramu snímky, na nichž měla na sobě obuv s podobnými znaky. EUIPO měl za to, že průmyslový vzor byl zveřejněn před podáním žádosti o zápis, což odůvodňuje jeho výmaz. Tribunál Evropské unie žalobu společnosti Puma proti rozhodnutí EUIPO zamítl a potvrdil, že snímky pořízené z dotčeného účtu na Instagramu jsou dostatečné k prokázání zveřejnění staršího průmyslového vzoru, neboť umožňují identifikovat všechny jeho podstatné znaky.

Rozsudek *Puma v. EUIPO – Handelsmaatschappij J. Van Hilst (Obuv)*, ze dne 6. března 2024 ([T-647/22](#))

Obchodní politika

Společná obchodní politika podléhá výlučné pravomoci Evropské unie, na jejímž základě uzavírá mezinárodní obchodní dohody. Skutečnost, že Unie se vyjadřuje na mezinárodní scéně jedním hlasem, ji staví v oblasti mezinárodního obchodu do silné pozice. Činnost Unie v této oblasti však musí být v souladu s ústavním rámcem Unie.

V roce 2019 byly dohody mezi EU a Marokem o rybolovu a zemědělských produktech rozšířeny na území Západní Sahary bez výslovného souhlasu jejího obyvatelstva. Fronta Polisario, kterou OSN uznala jako privilegovaného zástupce Saharawinců (lidu Západní Sahary), napadla rozhodnutí Rady Evropské unie o schválení těchto dohod u Tribunálu Evropské unie, který je zrušil. Soudní dvůr rozhodující o kasačním oprávněm prostředku proti rozsudkům Tribunálu rozhodl, že dohody porušují mezinárodní právo, protože nebyly řádně konzultovány s lidem Západní Sahary, který má právo na sebeurčení. Nelze ani předpokládat jeho souhlas, neboť dohody nepřinesly lidu Západní Sahary žádný konkrétní prospěch v podobě přiměřené finanční kompenzace s přihlédnutím k využívání přírodních zdrojů Západní Sahary a přilehlých vod.

Rozsudky *Komise a Rada v. Fronta Polisario* ze dne 4. října 2024 (spojené věci [C-778/21 P a C-798/21 P](#); spojené věci [C-779/21 P a C-799/21 P](#))

Francouzský svaz zemědělců napadl u francouzských orgánů označování melounů a rajčat pěstovaných v Západní Sahaře. Tyto produkty byly do Evropské unie vyváženy s uvedením Maroka jako země původu, což Confédération paysanne odsoudila jako klamavé a v rozporu s mezinárodním právem. Vyzval ke specifickému označování s uvedením jejich skutečného původu. Soudní dvůr rozhodl, že Západní Sahara je území odlišné od Maroka ve smyslu unijního práva. V důsledku toho musí být na výrobcích z tohoto území uveden jejich skutečný původ, tj. Západní Sahara, aby byla zajištěna transparentnost informací a nedocházelo ke klamání spotřebitelů. Soudní dvůr však také rozhodl, že členské státy, jako je Francie, nemohou jednostranně přijímat zákazy dovozu nesprávně označených výrobků. Taková pravomoc náleží výlučně Unii v rámci její společné obchodní politiky.

Rozsudek *Confédération paysanne (Melouny a rajčata ze Západní Sahary)* ze dne 4. října 2024 ([C-399/22](#))

Migrace a azyl

Evropská unie přijala soubor pravidel pro zavedení účinné, humanitární a bezpečné evropské migrační politiky. Společný evropský azylový systém stanoví minimální normy pro zacházení se všemi žadateli o azyl a jejich žádostmi v celé Unii.

Podle [kvalifikační směrnice](#) jsou osoby registrované u Agentury Organizace spojených národů pro pomoc a práci ve prospěch palestinských uprchlíků na Blízkém východě (UNRWA) vyloučeny ze statusu uprchlíka v Evropské unii. Těmto osobám však musí být v zásadě přiznáno postavení uprchlíka, pokud již není pomoc od uvedené agentury dále poskytována. V rámci sporu týkajícího se osob bez státní příslušnosti palestinského původu se bulharský soud obrátil na Soudní dvůr za účelem vyjasnění kritérií umožňujících mít za to, že tato pomoc není dále poskytována. Soudní dvůr zdůraznil, že vzhledem k situaci panující v pásmu Gazy představuje neschopnost UNRWA zajistit důstojné životní podmínky nebo minimální bezpečnostní podmínky v dotčené oblasti takové ukončení pomoci.

Rozsudek *Zamestnik-predsedatel na Daržavna agencia za bežancite (Postavení uprchlíka - osoby bez státní příslušnosti palestinského původu)* ze dne 13. června 2024 ([C-563/22](#))

Soudní dvůr uložil Maďarsku povinnost zaplatit paušální částku ve výši 200 milionů eur a penále ve výši 1 milionu eur za každý den prodlení za nesplnění povinností vyplývajících z rozsudku, který vydal v prosinci 2020 ve věci azylu. Maďarsko nesplnilo své povinnosti týkající se přístupu k řízení o mezinárodní ochraně, zajištění žadatelů v tranzitních zónách a vyhošťování neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí. Tím, že se úmyslně vyhýbalo uplatňování společné unijní politiky, Maďarsko závažně porušilo zásadu solidarity mezi členskými státy a jednotu unijního práva. Toto bezprecedentní a mimořádně závažné nesplnění povinnosti přenáší na ostatní členské státy neodůvodněnou odpovědnost za přijímání a řízení žadatelů o azyl.

Rozsudek *Maďarsko v. Komise (Přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu II)* ze dne 13. června 2024 ([C-123/22](#))

Justiční spolupráce

Prostor svobody, bezpečnosti a práva zahrnuje opatření na podporu justiční spolupráce mezi členskými státy. Tato spolupráce je založena na vzájemném uznávání rozsudků a soudních rozhodnutí a jejím cílem je harmonizovat vnitrostátní právní předpisy pro boj proti nadnárodní trestné činnosti tím, že zaručí ochranu práv obětí, podezřelých a zadržených osob v rámci Unie.

Italský soud nařídil muži, který zabil svou bývalou partnerku, zaplatit rodinným příslušníkům oběti odškodnění. Vzhledem k platební neschopnosti pachatele však italský stát vyplatil odškodnění pouze dětem a manželovi oběti. Rodiče, sestra a děti oběti se poté obrátili na italský soud s žádostí o „spravedlivé a přiměřené“ odškodnění. Soudní dvůr v odpověď na předběžnou otázku týkající se výkladu [směrnice o odškodňování obětí trestných činů](#) rozhodl, že vnitrostátní systém, který automaticky vylučuje některé rodinné příslušníky z nároku na jakékoli odškodnění pouze proto, že jsou tu jiní rodinní příslušníci, nemůže zajistit „spravedlivé a přiměřené odškodnění“ pro nepřímé oběti. Takový systém musí zohlednit jiné okolnosti, jako jsou materiální důsledky, které má pro tyto rodinné příslušníky vražda dotyčné osoby, nebo skutečnost, že zesnulá osoba tyto rodinné příslušníky vyživovala.

Rozsudek *Burdene* ze dne 7. listopadu 2024 ([C-126/23](#))

Francouzské policii se podařilo proniknout do šifrované telekomunikační služby EncroChat, která se celosvětově používá na šifrovaných mobilních telefonech pro nedovolený obchod s omamnými látkami. Prostřednictvím serveru Europolu mohl německý Spolkový kriminální úřad nahlížet do takto získaných údajů, které se týkaly uživatelů EncroChat v Německu. V návaznosti na evropské vyšetřovací příkazy vydané německým státním zastupitelstvím povolil francouzský soud předávání těchto údajů a jejich využití v trestním řízení v Německu. Zemský soud v Berlíně tak položil předběžné otázky týkající se legality těchto příkazů. Soudní dvůr odpověděl, že státní zástupce může za určitých podmínek vydat evropský vyšetřovací příkaz, jehož cílem je dosáhnout předání důkazů již shromážděných jiným členským státem. Jeho vydání nevyžaduje splnění podmínek, které se vztahují na shromažďování důkazů ve vydávajícím státě. Následný soudní přezkum základních práv dotyčných osob však musí být možný.

Rozsudek *M. N. (EncroChat)* ze dne 30. dubna 2024 ([C-670/22](#))

Společná zahraniční a bezpečnostní politika

Základním nástrojem společné zahraniční a bezpečnostní politiky Evropské unie (SZBP) jsou restriktivní opatření neboli „sankce“, které jsou využívány v rámci integrovaného a komplexního přístupu zahrnujícího mimo jiné politický dialog. Unie jich využívá zejména k ochraně hodnot, základních zájmů a bezpečnosti Unie, k předcházení konfliktům a posilování mezinárodní bezpečnosti. Sankce jsou totiž ukládány v zájmu prosazování cílů SZBP za účelem dosažení změny v politice nebo chování dotčených osob či subjektů.

V roce 2008 zahájila Evropská unie civilní misi Eulex Kosovo, která měla vyšetřit trestné činy související s osobami, které v Kosovu v roce 1999 zmizely nebo byly zabity. V následujícím roce zřídila kontrolní komisi projednávající stížnosti na porušování lidských práv, kterého se dopustila Eulex Kosovo při plnění svého mandátu. Na základě stížností KS a KD, blízkých rodinných příslušnic osob pohřešovaných nebo zabitých v Kosovu, uvedená komise konstatovala, že bylo porušeno několik základních práv. Následně se KS a KD obrátily na Tribunál Evropské unie s žádostí o náhradu újmy, která jim údajně vznikla v důsledku vyšetřování, jež byla prováděna během mise. Tribunál se prohlásil za zjevně nepřislušný.

V řízení o kasačním opravném prostředku Soudní dvůr upřesnil pravomoc unijních soudů v souvislosti se společnou zahraniční a bezpečnostní politikou (SZBP). Rozhodl, že má pravomoc vykládat nebo přezkoumávat legalitu aktů nebo opomenutí týkajících se SZBP, které přímo nesouvisejí s politickými nebo strategickými rozhodnutími (jako jsou například akty týkající se náboru zaměstnanců Eulex Kosovo). Zdůraznil, že takovýto striktní výklad výjimky z jeho soudní pravomoci v oblasti SZBP je v souladu s právem na účinnou soudní ochranu a odkázal v této souvislosti na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva. Soudní dvůr tudíž částečně zrušil rozhodnutí Tribunálu a rozhodl, že unijní soudy mají pravomoc rozhodovat o některých aktech nebo jednáních, na něž navrhovatelky odkazovaly v návrhu na náhradu újmy.

Rozsudek *KS a KD v. Rada a další* ze dne 10. září 2024 (spojené věci [C-29/22 P](#) a [C-44/22 P](#))

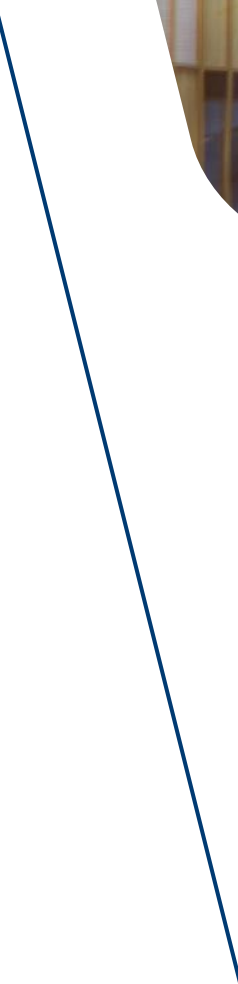
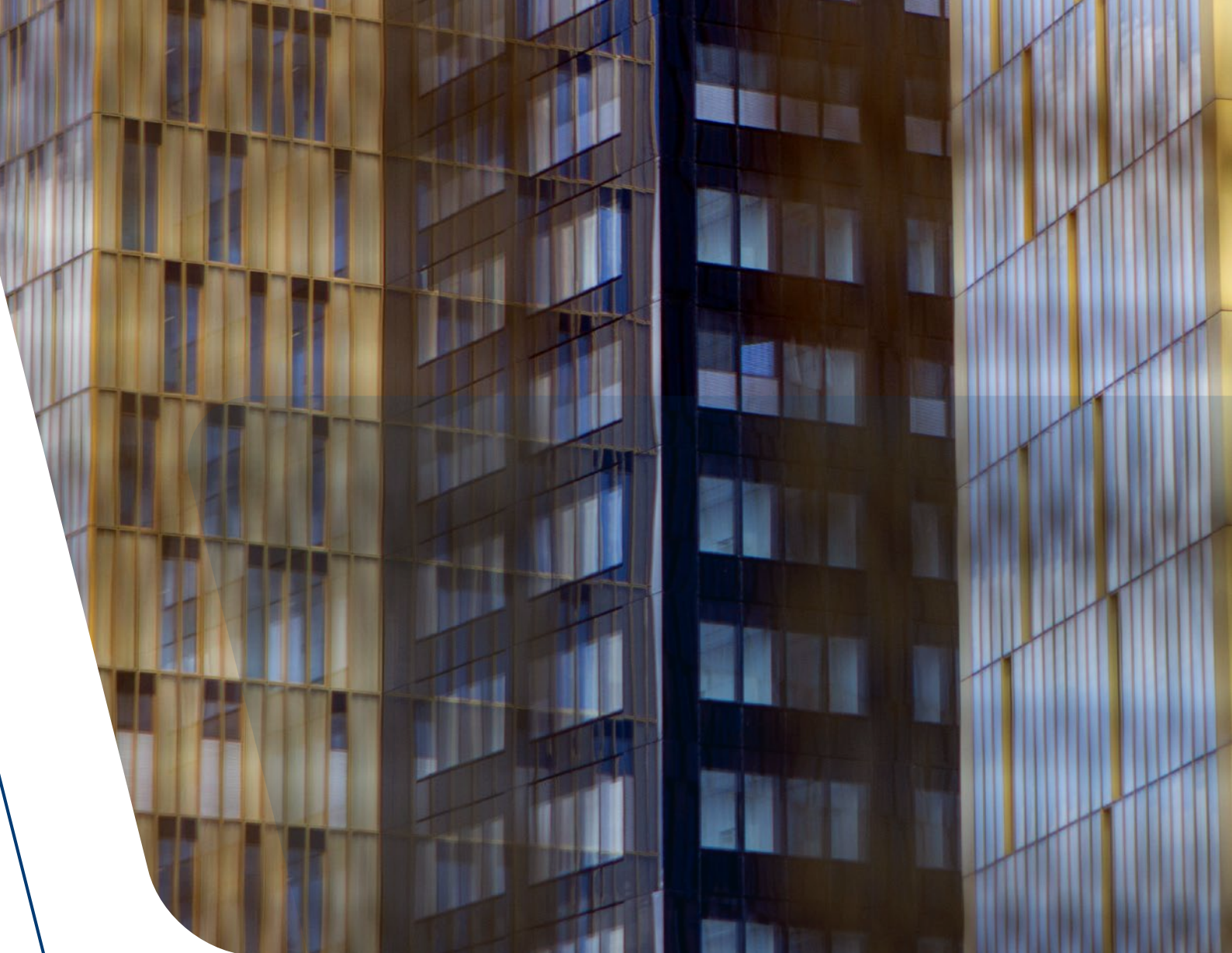
V oblasti SZBP Tribunál Evropské unie dále potvrdil legalitu zákazu poskytovat právní poradenské služby ruské vládě a právníkům osobám, subjektům a orgánům usazeným v Rusku, který přijala Rada Evropské unie (k témuž rozsudku viz též rubrika „Základní práva“ a kapitola „Judikatorní novinky“).

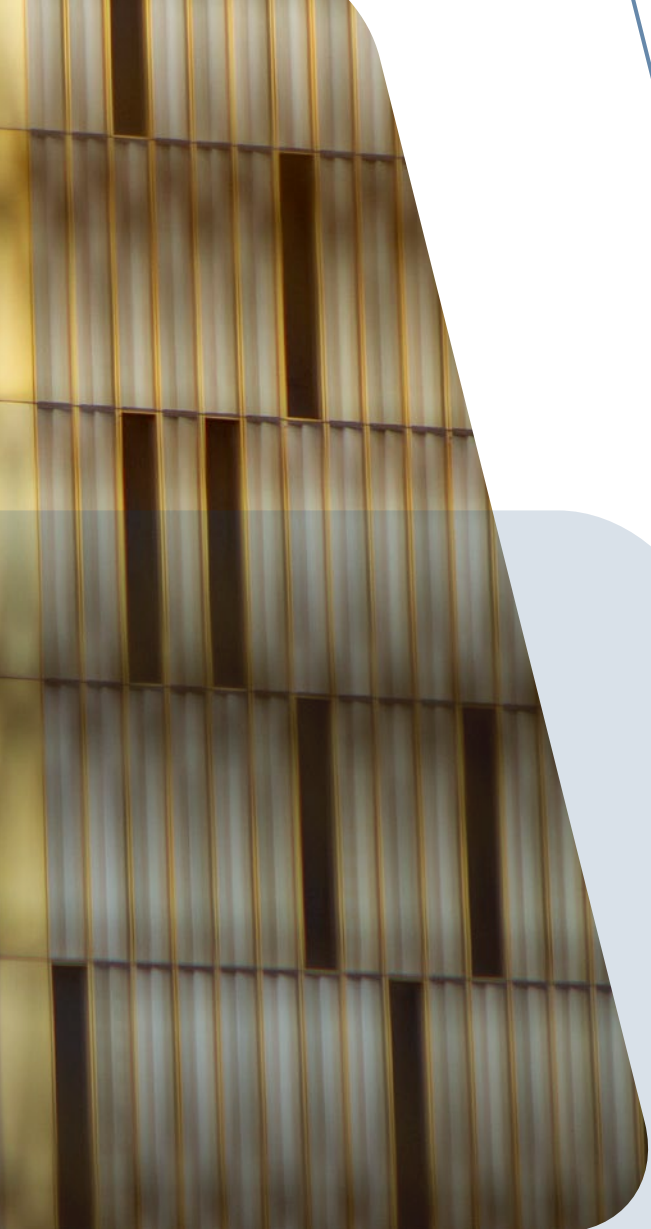

Rozsudek *Ordre néerlandais des avocats du barreau de Bruxelles a další v. Rada* ([T-797/22, T-798/22, T-828/22](#))

Ředitelství výzkumu a dokumentace poskytuje v rámci své Sbírky shrnutí právníkům [Výběr hlavních rozsudků](#) a [Měsíční bulletin judikatury](#) Soudního dvora a Tribunálu.

3

**Úřední aparát
ve službách
spravedlnosti**

A. Úvodní slovo vedoucího soudní kanceláře

**Alfredo Calot
Escobar**

vedoucí soudní kanceláře
Soudního dvora

Dvě desetiletí uplynula od přistoupení deseti nových členských států k Evropské unii, což byl pro Soudní dvůr historický okamžik. Byl to den oslav, ale také doba bezprecedentních výzev. Ohlédnou-li se, mohu s hrdostí říci, že jsme se s těmito výzvami nejen vypořádali, ale také jsme jimi byli posíleni.

Dnes se Soudní dvůr nachází uprostřed stejně významných přeměn. Legislativní proces týkající se částečného přenesení pravomoci v oblasti předběžných otázek na Tribunál byl dokončen. Díky vytrvalému úsilí obou soudů a několika útvarů byla přijata veškerá nezbytná opatření k zajištění bezproblémového provedení tohoto přenesení pravomoci.

Ve stejném duchu spolupráce a přizpůsobivosti se neslo i naše úsilí v další klíčové oblasti, kterou je digitální transformace. V průběhu roku jsme pokračovali ve zlepšování našich digitálních schopností aktivním rozvojem projektů zaměřených na umělou inteligenci a zároveň jsme tyto iniciativy sladili s požadavky nařízení o umělé inteligenci, které letos vstoupilo v platnost. Vědomi si toho, že pro účinné zavádění nástrojů umělé inteligence je i nadále zásadní lidský vstup, zahájili jsme komplexní a rozsáhlý školicí program v oblasti umělé inteligence. Kromě toho se náš právní překladatelský útvar ujal přehodnocení pracovních postupů v pokročilejším digitálním prostředí, čímž se stal průkopníkem pro další útvary.

Naše úsilí o modernizaci a inovaci zvyšuje potřebu zajistit bezpečnost a odolnost naší digitální infrastruktury. V letošním roce vstoupilo v platnost nařízení o kybernetické bezpečnosti, jenž ukládá Soudnímu dvoru významné povinnosti, které musí být splněny v krátkém časovém rámci.

I když jsme otevření inovacím, naše úsilí se i nadále řídí nadčasovými ideály Soudního dvora. Jádrem našeho úspěchu je naše největší přednost: tým více než 2 000 oddaných jednotlivců z celého kontinentu, kteří každý den harmonicky pracují na zajištění výkonu spravedlnosti. Skutečná hodnota tohoto kolektivního úsilí spočívá v jeho rozmanitosti; prolínání široké škály perspektiv, kultur, zkušeností a talentů posiluje naši schopnost plnit naše poslání.

S cílem udržet a přilákat největší talenty ze všech členských států pokračovaly po celý rok iniciativy zaměřené na zajištění přitažlivosti naší hostitelské země jako místa pro pracovní život. Poprvé jsme byli svědky politického uznání specifických výzev, kterým musí čelit zaměstnanci v Lucemburku ve srovnání se svými kolegy v Bruselu. V řízení, které zdaleka není jednoduché, vyhověly rozpočtové orgány naší žádosti o dočasný příspěvek na bydlení pro kolegy v nižších platových třídách, což je první zásadní krok k nápravě této nerovnosti.

Náš závazek k rozmanitosti se netýká jen našeho personálu. V roce 2024 jsme společně s Evropskou sítí pro justiční vzdělávání zahájili nové iniciativy s cílem optimalizovat geografickou vyváženost vnitrostátních justičních odborníků, kteří se účastní dlouhodobých stáží u Soudního dvora. Toto úsilí přineslo hmatatelné výsledky, neboť poprvé v téměř dvacetileté historii programu si podali přihlášku uchazeči ze tří nových členských států.

To je také důkazem našeho dlouhodobého závazku posilovat dialog s vnitrostátními soudy, což je princip, který jsme aktivně prosazovali v průběhu celého roku. Justiční síť Evropské unie učinila další významný krok ke zlepšení soudního dialogu: setkání korespondentů se poprvé uskutečnilo mimo budovy Soudního dvora a na jeho organizaci se podílela belgická Conseil d'État (Státní rada). To přineslo nový pohled na Justiční síť a posílilo základní myšlenku, že soudní dialog již ze své podstaty přesahuje institucionální hranice.

Vedle těchto externích milníků jsme se zaměřili i na vnitřní fungování Soudního dvora a znovu potvrdili závazek dodržovat nejvyšší etické standardy, které byly vždy nedílnou součástí naší identity. V letošním roce jsme tyto standardy sjednotili do Kodexu chování platného pro veškerý personál, čímž jsme sladili naše zásady s vysokými standardy, které již byly dříve stanoveny pro členy.

Stejně jako jsme se před dvaceti lety s odhodláním a společnou vůlí uspět vypořádali s výzvami spojenými s rozšířením, jsem přesvědčen, že za dvacet let budeme na dnešní změny pohlížet se stejnou hrdostí. Výzvy, kterým dnes čelíme, nám umožňují osvojit si inovace, které budou určovat cestu Soudního dvora v budoucnosti, a zároveň ctít bohaté tradice, které utvářely jeho minulost.

B. Významné události roku

Částečné přenesení agendy předběžných otázek

Dne 1. září 2024 vstoupily v platnost rozsáhlé změny statutu a procesních pravidel, jejichž cílem bylo umožnit unijním soudům, aby zajišťovaly kvalitní soudnictví v přiměřených lhůtách a dosáhly lepší vyváženosti mezi pracovní zátěží Soudního dvora a pracovní zátěží Tribunálu. Změny statutu navržené Soudním dvorem byly přijaty Evropským parlamentem a Radou Evropské unie. Změny jednacích řádů byly přijaty Soudním dvorem a Tribunálem po schválení Radou. Těmito změnami dochází k částečnému přenesení agendy předběžných otázek na Tribunál a modernizuje se řízení před oběma soudy.

Změny statutu a jejich provedení

Změny statutu Soudního dvora Evropské unie umožňují částečné přenesení agendy předběžných otázek na Tribunál počínaje 1. říjnem 2024. Tato možnost existuje již od Niceské smlouvy podepsané v roce 2001 a na pořad dne se vrátila v souvislosti s reformou unijní soudní struktury v roce 2015 – zejména pokud šlo o zdvojnásobení počtu soudců Tribunálu – plně završenou v roce 2022.

Tribunál je příslušný k projednávání žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce v jasně identifikovatelných **zvláštních oblastech**, v nichž vyvstává málo principiálních otázek a existuje bohatá rozhodovací praxe Soudního dvora, o kterou se Tribunál bude moci při plnění svého nového úkolu opřít. Jedná se mimoto o žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, v nichž bude dostatečně velký nápad soudních věcí, aby přenesení agendy na Tribunál mělo reálný dopad v podobě odlehčení pracovní zátěže Soudního dvora.

Těmito zvláštními oblastmi jsou společný systém DPH, spotřební daně, celní kodex, sazební zařazení zboží, náhrady a pomoc cestujícím v případě odepření nástupu do dopravního prostředku nebo zpoždění nebo zrušení dopravní služby a systém pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů.

Rozdělení soudní agendy mezi Soudní dvůr a Tribunál

[viz video na YouTube](#)

Změny jednacího řádu Soudního dvora upravují především pravidla vstupního posuzování žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce, jehož smyslem je určit, který soud je příslušný k jejich projednání. Dále obsahují pravidla nezbytná k zajištění urychleného projednání žádostí, které Tribunál postoupí Soudnímu dvoru z důvodu, že vyžadují zásadní rozhodnutí, jež může ovlivnit jednotu nebo soulad práva Unie. Tyto změny konečně stanoví podmínky, za nichž se v přiměřené lhůtě po skončení věci poskytuje on-line přístup ke spisům nebo písemným vyjádřením předkládaným zúčastněnými uvedenými v článku 23 statutu.

Změny jednacího řádu Tribunálu upravují pravidla projednávání žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce, které byly předány Tribunálu. S cílem zajistit vnitrostátním soudům a zúčastněným uvedeným v článku 23 statutu stejné záruky, jaké jsou uplatňovány Soudním dvorem, Tribunál převzal podstatný obsah ustanovení jednacího řádu Soudního dvora použitelných na žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, včetně ustanovení o zveřejňování spisů a písemných vyjádření předkládaných zúčastněnými.

Další významné změny se týkají **struktury a organizace Tribunálu**. Jedná se o vytvoření středně velkého senátu o devíti soudcích, jemuž předsedá místopředseda Tribunálu. Žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce budou přidělovány senátům o pěti soudcích, jimž jsou tyto věci speciálně svěřeny, avšak v závislosti na významu položených otázek bude možné je předat k projednání a rozhodnutí soudnímu kolegiu zasedajícímu o jiném počtu soudců.

Tribunál volí soudce povolané k výkonu funkce generálního advokáta v řízeních o předběžné otázce (jakož i soudce, kteří je mají v případě překážky na jejich straně nahradit) a ti se pak účastní po boku příslušného soudního kolegia v každém řízení o předběžné otázce po vzoru generálních advokátů v řízeních před Soudním dvorem.

Tribunál rovněž upřesnil pravidla týkající se ochrany osobních údajů a způsobů podávání a doručování procesních písemností v řízeních o předběžné otázce.

Vzhledem k rozsahu těchto změn bylo zapotřebí **přepracovat prováděcí předpisy** k jednacímu řádu Tribunálu.

Ostatní změny procesních pravidel

Byly přijaty i další novinky, které mají zlepšit, zjednodušit a modernizovat projednávání věcí Soudním dvorem a Tribunálem díky zkušenostem získaným během sanitární krize. Nejvýznamnější novinkou pro Soudní dvůr je možnost – již stanovená v případě Tribunálu – aby se zástupci účastníků řízení nebo zúčastněných uvedených v článku 23 statutu účastnili jednání prostřednictvím videokonference při dodržení právních a technických podmínek stanovených v praktických pokynech pro účastníky řízení. Tribunál rovněž přepracoval jistá ustanovení použitelná na přímé žaloby, a sice ustanovení týkající se důvěrného nakládání s procesními písemnostmi, úpravy žaloby v průběhu řízení a formálních pravidel, která musí být dodržována při předkládání podání.

Pokud jde o konečně o obrazový a zvukový přenos z jednání Soudního dvora, jehož smyslem je učinit justici transparentnější a přístupnější, bylo přijato nové ustanovení, které upravuje pravidla použitelná na přenos jednání věnovaného přednesu řeči, vyhlášení rozsudku a přednesení stanoviska generálního advokáta. Tribunál zavedl svou podstatou rovnocenná ustanovení.

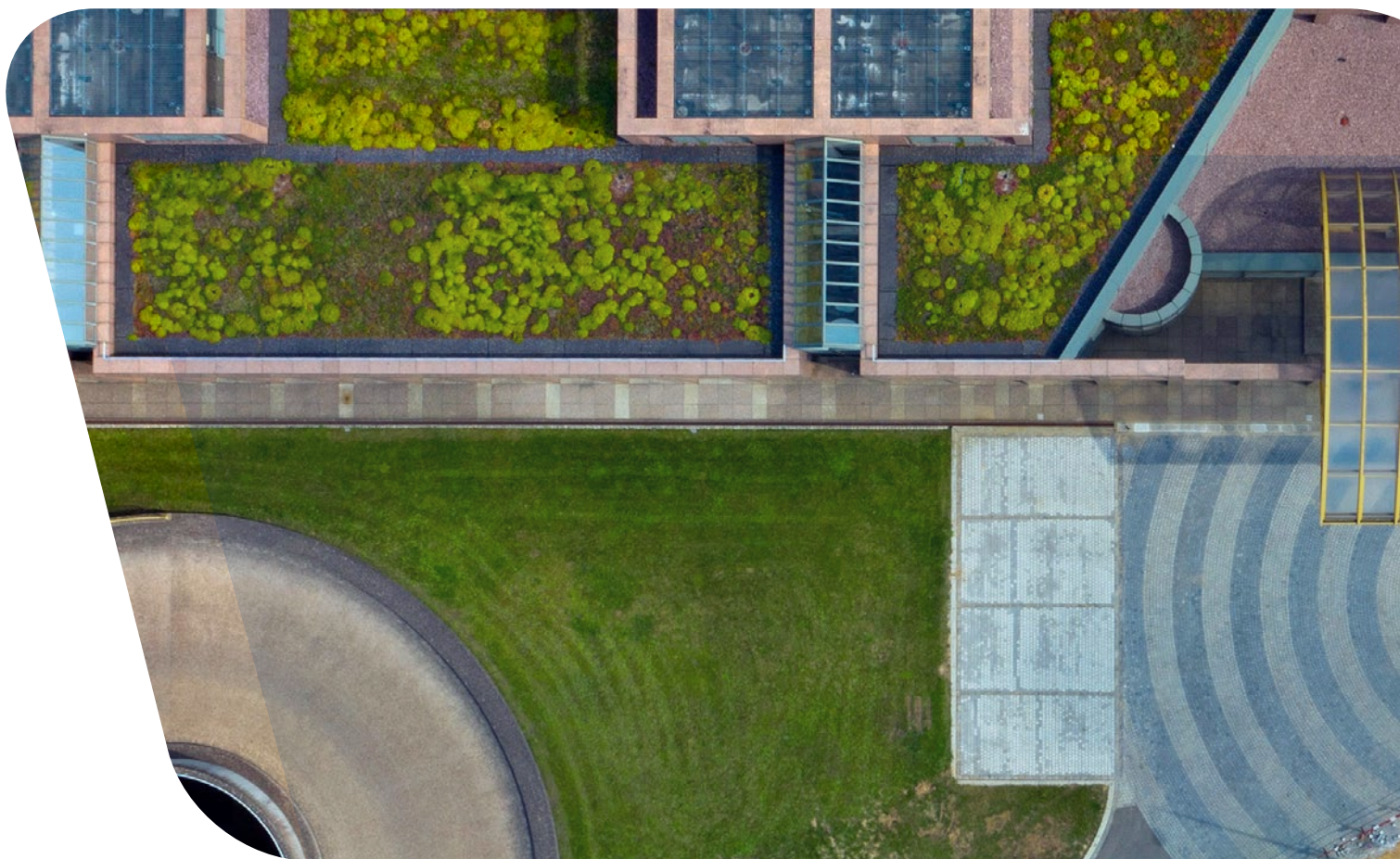
Příspěvek Giulie Predonzani, pověřenkyň vedoucího soudní kanceláře Tribunálu

„Milovníci běhu mohou na reformu statutu pohlížet jako na maraton, kterého se každý běžec přeje jednou zúčastnit ... a sní o tom již přes dvacet let. K doběhnutí do cílové pásky bylo třeba zdolat několik etap. V okamžiku dokončení reformy soudní struktury Soudního dvora Evropské unie byl Tribunál vybaven zdroji a strukturou, které mu umožňují projednávat žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce s nezbytnou rychlostí. Tady jsme se ale nemohli zastavit.

Účast na maratону vyžadovala, aby si Tribunál také zajistil vhodný právní a praktický rámec. Vzhledem k tomu, že v řízeních o předběžné otázce vystupují vnitrostátní soudy a zúčastnění uvedení v článku 23 statutu, Tribunál přizpůsobil nejen svůj jednací řád a prováděcí předpisy, ale také rozhodnutí o používání aplikace e-Curia a veškeré dokumenty ‚soft law‘ — příručky, formuláře, informační dokumenty (odstranění údajů v soudních řízeních, vzory žalob). Tribunál musel také upravit rozhodnutí o složení a fungování svých senátů a různých soudních kolegií,

včetně nového středně velkého senátu, a zvolit generální advokáty k projednávání žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce. Při zavádění nových pracovních postupů musel konečně Tribunál svou práci koordinovat s ostatními ‚maratonci‘, zejména s generálním ředitelstvím pro mnohojazyčnost, ředitelstvím informačních technologií a ředitelstvím pro výzkum a dokumentaci. Klíčovou etapou bylo vytvoření ‚jednotného kontaktního místa‘, tj. aplikace centralizující analýzu žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce, které by mohly být předány Tribunálu. Produktivní dialog se soudní kanceláří Soudního dvora, která se osvědčila jako skutečný institucionální partner, byl cennou konstantou po dobu celého ‚tréninku‘.

Příprava, předvídání potřeb, intenzivní práce a výdrž – to vše v rámci ambiciózního časového plánu. V říjnu 2024 byli zaměstnanci Tribunálu a jeho soudní kanceláře připraveni ve ‚startovních blocích‘ na tolik očekávaný maraton! Ke konci roku 2024 přešlo přes ‚jednotné kontaktní místo‘ 23 věcí a 19 bylo nakonec předáno Tribunálu. Běh pokračuje a ... jsme ve formě!“

20. výročí rozšíření z roku 2004

Dne 1. května 2004 přistoupilo k Evropské unii deset nových členských států: Česká republika, Estonsko, Kypr, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Malta, Polsko, Slovinsko a Slovensko. Bylo to dosud největší rozšíření Evropské unie, a to jak z hlediska počtu obyvatel, tak z hlediska počtu zemí.

Dopad rozšíření z roku 2004 na fungování soudů

Ze všech postupných rozšíření bylo rozšíření z roku 2004 co do rozsahu největší – v jediný okamžik bylo na Soudním dvoře i Tribunálu jmenováno 10 nových soudců.

Dopad na **jazykový režim** Soudního dvora Evropské unie byl značný. Počet úředních jazyků se zvýšil z 12 na 21, což vedlo k exponenciálnímu nárůstu počtu jazykových kombinací z dřívějších 110 na 420.

Zřízení nových kabinetů a nových jazykových oddělení si vyžádalo nemalé organizační úsilí, jak z hlediska zajišťování nezbytných prostor, tak z hlediska nábory pracovníků – během jednoho roku nastoupilo několik stovek nových kolegů.

Nápad věcí z členských států, které v roce 2004 přistoupily k Evropské unii, se ukázal být zcela zásadní: během 20 let zahájily soudy deseti přistoupivších členských států téměř 1 300 řízení o předběžné otázce.

„Nový ústavní okamžik pro Evropu“

K oslavě tohoto historického okamžiku uspořádal Soudní dvůr dne 3. května 2024 konferenci s názvem „20 let od přistoupení deseti států k Evropské unii: nový ústavní okamžik pro Evropu“, na níž se sešli soudci a zástupci všech členských států Evropské unie, aby se společně zamysleli nad přispěním Soudního dvora k dalšímu pokroku v uskutečňování evropského projektu a nad přispěním těchto deseti členských států ke společnému právnímu řádu.

Na konferenci konané dne 3. května (podklady jsou zveřejněné na internetové stránce Soudního dvora) bylo probíráno několik témat, mimo jiné:

- proces přistoupení nových členských států po pádu Berlínské zdi, který si vyžádal zásadní transformaci právních předpisů, mentality a kultury těchto národů;
- společné evropské hodnoty a otázka, jakým způsobem přispělo rozšíření z roku 2004 k vývoji Unie coby „Unie hodnot“, a
- sbližování ekonomik nových členských států a ekonomik zbytku Unie.

Prezentace řečníků a diskuse s účastníky sloužily mimo jiné jako připomínka toho, že Evropská unie je jedinečná, neboť spočívá na sdílených hodnotách – jejichž vrchol tvoří hodnoty demokracie a právního státu – které musí společně s členskými státy nadále hájit.

Komentář Inety Ziemele, soudkyně Soudního dvora, předsedkyně pracovní skupiny pro organizaci této konference

„Hlavním cílem konference u příležitosti 20 let od největšího jednorázového rozšíření Evropské unie bylo zhodnotit dopady a změny, které toto rozšíření Unii přineslo. Konference se stala vhodnou příležitostí k zamyšlení a výměně zkušeností a poznatků o tom, jak se Unie za 20 let uplynulých od tohoto historického okamžiku posunula a změnila.

Od soudů EU vzešel v rámci přípravy konference návrh pojmout rozšíření v roce 2004 jako ústavní moment přinášející změnu paradigmatu, který spojil východní a západní Evropu do společného ústavního projektu. Evropská unie rozšířila své hodnoty a principy do částí Evropy s obzvláště složitou historií. Deset nových členských států vstoupilo do EU s odhodláním a nadějí na svobodu, spravedlnost a prosperitu. Proces vstupu do EU byl složitý a nikterak samozřejmý a státy usilující o členství odvedly velký kus práce a vynaložily obrovské úsilí, aby splnily přístupová kritéria (známá jako kodaňská kritéria), která poprvé stanovila Evropská rada na zasedání v Kodani v roce 1993.

Onen den před 20 lety přinesl zásadní změnu i pro Unii ve všech oblastech její působnosti. Jaká přesně tato změna bude, nebylo vždy snadné předvídat, ale bylo zřejmé, že v rámci vnitřního trhu Unie se zvětší potenciál pro růst a zavládne fascinující kulturní, historická a jazyková rozmanitost, která otevře dveře budoucímu politickému a právnímu vývoji Unie a bude jej nadále doprovázet. Rozšířená Evropská unie se stala ještě významnějším globálním aktérem.

Zajímavostí konference bylo i to, že soudy EU pozvaly z každého slavicího státu řečníky, kteří byli přímo zapojeni do procesu přistoupení nebo byli vedoucími osobnostmi s významnou rolí, pokud jde o členství států či samotnou Unii. Konference dala reflexi navržené soudy EU u této příležitosti interdisciplinární rozměr.

Konferenci zakončil profesor Norman Davies poutavým výkladem o mimořádně složité a mnohdy kruté historii těchto států. Tato událost byla nezbytnou připomínkou toho, že hodnoty Evropské unie nelze považovat za samozřejmost a jejich udržitelnost a rozvoj vyžadují usilovnou práci všech členů Unie. Účastníci konference pak mohli rozjímat nad jejími závěry za doprovodu sboru soudů EU, který si připravil pásmo písní v deseti jazycích a vystoupení ukončil Beethovenovou Ódou na radost, která i nadále vyjadřuje samotný ideál Evropské unie – bratrství všech lidí.“

Posílený etický rámec pro zaměstnance Soudního dvora Evropské unie

Soudní dvůr Evropské unie si vždy již ze samotné podstaty svého poslání na sebe kladl ty nejvyšší požadavky na nezávislost, nestrannost a bezúhonnost. Dodržování těchto požadavků, které jsou hodnotami, na nichž je založena identita tohoto orgánu, má zásadní význam pro zajištění důvěry v evropskou justici, ale i pro její legitimitu. Soudní dvůr proto dbá na to, aby měl k dispozici interní právní rámec odpovídající nejvyšším standardům profesní etiky, a splňoval tak očekávání, že soudní orgán půjde příkladem.

Soudní dvůr Evropské unie tedy ustavičně dodržuje přísné etické normy. Těmto normám podléhají členové tohoto orgánu (soudci, generální advokáti a vedoucí soudní kanceláře) a všichni zaměstnanci, a to i po odchodu ze Soudního dvora.

V době, kdy se od evropské veřejné služby stále více očekává, že půjde příkladem, se Soudní dvůr rozhodl pokračovat v modernizaci svého interního režimu v oblasti etiky. Tento proces, který započal již v roce 2021 změnou [pravidel chování členů a bývalých členů](#), nyní pokračuje přijetím etického kodexu zaměstnanců.

Pravidla, která se již nacházejí ve služebním řádu úředníků Evropské unie a pracovním řádu ostatních zaměstnanců, jakož i v několika interních předpisech, byla dále rozpracována, doplněna a přizpůsobena požadavkům soudnictví v jediném etickém kodexu zaměstnanců, který po přijetí Administrativním výborem vstoupil v platnost dne 1. března 2024.

Tento etický kodex, který je založen na pravidlech profesní etiky pramenících z různých stávajících zdrojů, poskytuje v podobě jednotného nástroje snadný a srozumitelný přístup všem zaměstnancům, na které se tato pravidla vztahují. V zájmu transparentnosti a právní jistoty je jeho cílem vykládat tyto povinnosti s přihlédnutím ke zvláštnostem soudního poslání Soudního dvora a upřesnit způsob, jakým budou tyto povinnosti plněny. Dodržuje etický přístup založený na hodnotách, jimiž se řídí činnost Soudního dvora, které se promítají do vzorových

etických standardů. Kodex též obsahuje zvláštní pravidla pro vedoucí pracovníky, která zohledňují jejich zvláštní odpovědnost, a pro referendáře z důvodu jejich postavení ve vztahu k členům Soudního dvora a Tribunálu a jejich přímého zapojení do soudní činnosti. V těchto pravidlech je zdůrazněno, že povinnost jít příkladem je úměrná služební odpovědnosti, a jsou v nich podrobně popsány konkrétní povinnosti týkající se předcházení střetům zájmů a výkonu externích činností, a to i po skončení služebního poměru.

C. Vztahy s veřejností

16 319 návštěvníků

3 985 právníků

Návštěvníci ve virtuálním prostředí: 7 %

2 493 návštěvníků během dne
otevřených dveří

Návštěvy na dálku – vzdělávací projekt

Cílem tohoto [vzdělávacího programu](#) na dálku je seznámit studenty středních škol ve věku 15 až 18 let s úlohou unijních soudů z pohodlí jejich tříd, aniž by museli cestovat do Lucemburska. Cílem projektu je zvýšit povědomí mladých středoškoláků a jejich profesorů o demokratických hodnotách a aktuálních právních výzvách a vysvětlit jim dopad judikatury Soudního dvora na každodenní život evropských občanů. V roce 2024 dostalo v rámci tohoto programu možnost navštívit Soudní dvůr přibližně 1 300 středoškoláků.

Tiskoví referenti Ředitelství komunikace, kteří jsou vzděláním právníci, mají za úkol vysvětlovat novinářům a korespondentům ze všech členských států rozsudky, usnesení a stanoviska a probíhající věci. Vypracovávají tiskové zprávy, aby v reálném čase informovali novináře a odborníky z praxe o rozhodnutích Soudního dvora a Tribunálu. Rozesílají také občanům, kteří o to požádali [Služby pro média](#), informační dopisy o významných událostech a bleskové informace o věcech, ke kterým se nevydává tisková zpráva. Zároveň vyřizují e-maily a telefonáty občanů.

2 509 tiskových zpráv

610 informačních dopisů 516 „bleskových informací“

13 091 odpovědí na žádosti občanů o informace
(telefonáty a e-maily)

Soudní dvůr aktivně působí na sociálních sítích prostřednictvím dvou účtů na síti X, jednoho ve [francouzštině](#) a druhého v [angličtině](#), a také na [LinkedIn](#) a [Mastodon](#). Počet sledujících na těchto sítích neustále roste, což svědčí o trvalém zájmu a zapojení veřejnosti do činnosti našeho orgánu. Soudní dvůr má i vlastní [YouTube](#) kanál s audiovizuálním obsahem ve 24 úředních jazycích, mimo jiné s animovanými videi pro širokou veřejnost vysvětlujícími, jaký dopad má judikatura Soudního dvora na každodenní život občanů.

163 000 sledujících na X + 2 % ve srovnání s rokem 2023

297 346 sledujících na LinkedIn +26 % ve srovnání s rokem 2023

4 500 sledujících na Mastodon

90 000 odběratelů a 600 000 shlédnutí na YouTube + 137 % ve srovnání s rokem 2023

V roce 2024 zveřejnil Soudní dvůr nové animované video:
Rozdělení pravomocí mezi Soudní dvůr a Tribunál.

[Viz video na YouTube](#)

Přenos z jednání

Pro usnadnění přístupu ke své soudní činnosti zajišťuje Soudní dvůr systém přenosu z jednání. Přenos z vyhlášení rozsudků a přednášení stanovisek generálních advokátů je prováděn živě na internetových stránkách podle časového rozvrhu stanoveného v [soudním kalendáři](#). Jednání velkého senátu Soudního dvora jsou přenášena *ze záznamu*.

Záznam je k dispozici po dobu jednoho měsíce.

Před vysíláním jednání se v jazycích, v nichž se jednání koná, vysílá **vysvětlující brífink k věci**, který je šířen na internetových stránkách Soudního dvora a na sociálních sítích. V roce 2024 bylo vysíláno celkem **29** brífinků.

4

**Orgán šetrný
k životnímu
prostředí**

Soudní dvůr se již řadu let hlásí k rozvinuté environmentální politice, v rámci které usiluje o dosažení nejvyšších standardů v oblasti udržitelného rozvoje a ochrany přírodních zdrojů. O tomto závazku svědčí skutečnost, že je od roku 2016 registrován v systému **EMAS** (Eco-Management and Audit Scheme). Tato certifikace, která je regulována Evropskou unií, se uděluje organizacím, jež splňují přísné normy v souvislosti s jejich politikou v oblasti životního prostředí a s jejich úsilím o ochranu životního prostředí a udržitelné pracovní metody.

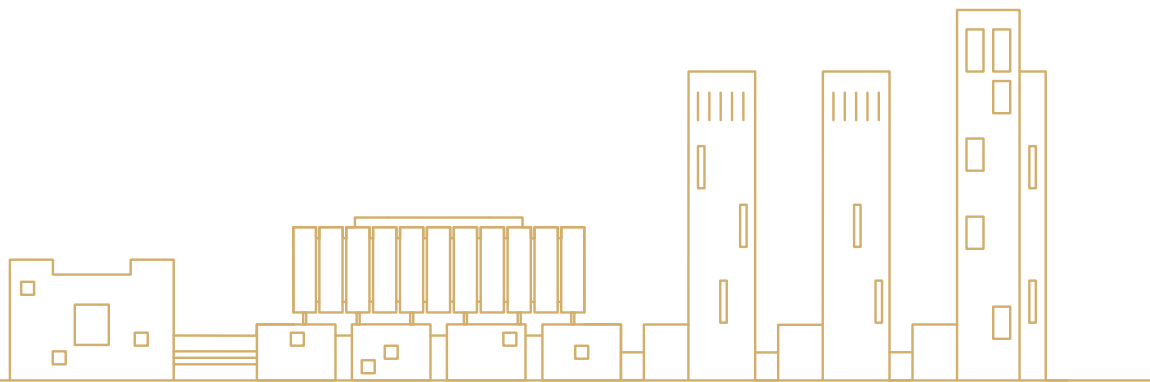
V roce 2023 dosáhl Soudní dvůr velmi uspokojivých výsledků ve srovnání se všemi svými environmentálními ukazateli a po zdravotní krizi v letech 2020–2022 lze nyní tento rok považovat za nový referenční základ pro environmentální výkonnost.

Ukazatele kvality životního prostředí pro vodu, odpad, papír, vytápění a elektřinu odpovídají ukazatelům pro rok 2023. Změny jsou vyčísleny ve srovnání s rokem 2015, který je referenčním rokem pro systém EMAS.

Pokud jde o **spotřebu energie**, konkrétně byla prodloužena úsporná opatření zavedená v souvislosti s válkou na Ukrajině, a tudíž Soudní dvůr opět zaznamenal výrazné snížení spotřeby elektřiny a tepla. Soudní dvůr také dosáhl svých ambiciózních cílů v oblasti **spotřeby papíru**. V roce 2023 klesla spotřeba kancelářského papíru (vyjma externích publikací) téměř o 55,2 % ve srovnání s úrovní před krizí v roce 2019, přičemž tento trend díky změně zvyklostí a pokračující digitalizaci procesů a dokumentů přetrvává.

I přes obnovení všech činností Soudního dvora, včetně návštěv externích osob, lze pozorovat tendenci ke stabilizaci emisí CO₂ díky diverzifikovaným projektům, ale také díky zvyšování povědomí zaměstnanců o politice EMAS a jejich aktivnímu zapojení do ní.

Ekvivalent plného pracovního úvazku (EPPÚ) je jednotka, kterou se vyjadřuje míra profesní činnosti bez ohledu na rozdíly v počtu odpracovaných hodin za týden každého pracovníka v důsledku různých pracovních vzorců.

zlepšování recyklace odpadů
a snížení množství
jednorázových plastů

veloH!

účast v systému sdílení jízdních kol Vel'OH
a podpora využívání jízdních kol a vlaků pro
přeshraniční pracovníky, instalace
dobíjecích stanic pro elektrická vozidla

snížení spotřeby papíru
↓ 63 % kg / EPPÚ

snížení spotřeby
vody
↓ 20 % m³ / EPPÚ

snížení množství
odpadu
**↓ 43,2 %
kg / EPPÚ**

zlepšování
infrastruktury pro
vytápění, větrání,
klimatizaci a osvětlení

snížení spotřeby
elektriny
↓ 28,7 % kWh / EPPÚ

snížení spotřeby energie
na vytápění
↓ 33,5 % kWh / EPPÚ

3 466 m²
fotovoltaických článků
vyrábějících
380 758 kWh
(ekvivalent roční
potřeby elektrické
energie pro 69 rodin)

snížení
emisí uhlíku
**↓ 30,2 % kg CO₂ /
EPPÚ**

5

**Výhled do
budoucna**

Hlavním úkolem pro rok 2025 bude zajistit úspěšné **provedení částečného přenesení pravomoci rozhodovat o předběžných otázkách na Tribunál**, které je použitelné od 1. října 2024 a je poslední fází reformy soudního systému Unie. Soudní dvůr zajistí, aby všechny útvary poskytovaly Tribunálu účinnou a kvalitní podporu, která mu umožní vést tyto soudní spory za optimálních podmínek.

V reakci na očekávaný nárůst počtu věcí v krátkodobém a střednědobém horizontu bude Soudní dvůr rovněž pokračovat **v úsilí o digitalizaci soudních a správních postupů** s cílem zlepšit účinnost a efektivitu své správy. Bude i nadále využívat možností, které nabízejí inovativní technologie, přičemž bude dbát na obezřetnost, kterou vyžaduje soudní povaha jeho poslání, a zároveň bude jeho vůdčím principem rozvoj odborných znalostí a dovedností svých spolupracovníků.

Tento rok se však ponese také ve znamení nových **projektů zaměřených na občany**, jež budou pokračováním politiky transparentnosti a přístupu k informacím. V zájmu zvýšení transparentnosti své soudní a správní činnosti Soudní dvůr diverzifikuje a přepracuje své komunikační kanály. Soudní dvůr například přepracuje své internetové stránky tak, aby odpovídaly potřebám právníků a sdělovacích prostředků i široké veřejnosti. S cílem usnadnit všem občanům, včetně mladých generací, pochopit, jak funguje a jaká rozhodnutí činí, spustí Soudní dvůr on-line audiovizuální platformu nazvanou Curia web TV, která bude vysílat pořady vysvětlující jeho činnost.

V roce 2025 oslaví Evropská unie **třicáté výročí přistoupení Rakouska, Finska a Švédska**. Soudní dvůr si připomene toto čtvrté rozšíření Evropské unie, které téměř deset let po přistoupení Španělska a Portugalska a po schválení v referendu v těchto třech nových státech vedlo k nárůstu obyvatelstva Evropské unie na 370 milionů občanů a výrazně rozšířilo její zeměpisnou oblast jak na sever, tak do středu Evropy. Za účasti významných představitelů těchto tří států bude prezentován kontext jejich přistoupení, jeho význam a důsledky pro každý z nich.

V neposlední řadě bude Soudní dvůr pokračovat **v intenzivním dialogu**, který vede již více než 70 let **s vnitrostátními soudy**, s cílem zajistit soudržnost a jednotné uplatňování evropského práva.

Tento dialog bude probíhat zejména v rámci Justiční sítě Evropské unie s ústavními a nejvyššími soudy, jakož i v rámci Fóra vnitrostátních soudců, které je každoročně pořádáno na jeho půdě.

Soudní dvůr bude rovněž spolupřát konferenci „EUnited in diversity“, která se bude konat v září 2025 v Sofii. Po první konferenci, která se konala v roce 2021 v Rize, a konferenci v Haagu v roce 2023 bude tato třetí konference pokračováním tohoto již tradičního setkání, které se koná každé dva roky a jehož tématem bude „Úloha ústavního soudnictví ve společném právním řádu Evropské unie“.

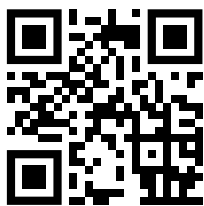

6

Zůstaňte ve spojení!

Přístup k portálu pro vyhledávání judikatury Soudního dvora a Tribunálu prostřednictvím stránek Curia:

curia.europa.eu

Sledování aktuální judikatury a aktuálního dění v orgánu:

tiskové zprávy:

curia.europa.eu/jcms/PressRelease

předplacení přístupu k síti systému **RSS** Soudního dvora:

curia.europa.eu/jcms/RSS

účet na platformě **X** (dříve **Twitter**) orgánu:

[CourUEPresse](https://twitter.com/CourUEPresse) nebo [EuCourtPress](https://twitter.com/EuCourtPress)

účet orgánu na **Mastodonu**:

curia.social-network.europa.eu/@Curia

účet **LinkedIn**:

linkedin.com/company/european-court-of-justice

aplikace CVRIA ke stažení pro chytré telefony a tablety

Sbírka soudních rozhodnutí:

curia.europa.eu/jcms/EuropeanCourtReports

Další informace o činnosti orgánu:

stránka věnovaná **výroční zprávě**:

curia.europa.eu/jcms/AnnualReport

krátké filmy na **YouTube**:

youtube.com/@CourtOfJusticeEU

Přístup k dokumentům orgánu:

historický archiv:

curia.europa.eu/jcms/archive

správní dokumenty:

curia.europa.eu/jcms/documents

Návštěva sídla Soudního dvora Evropské unie

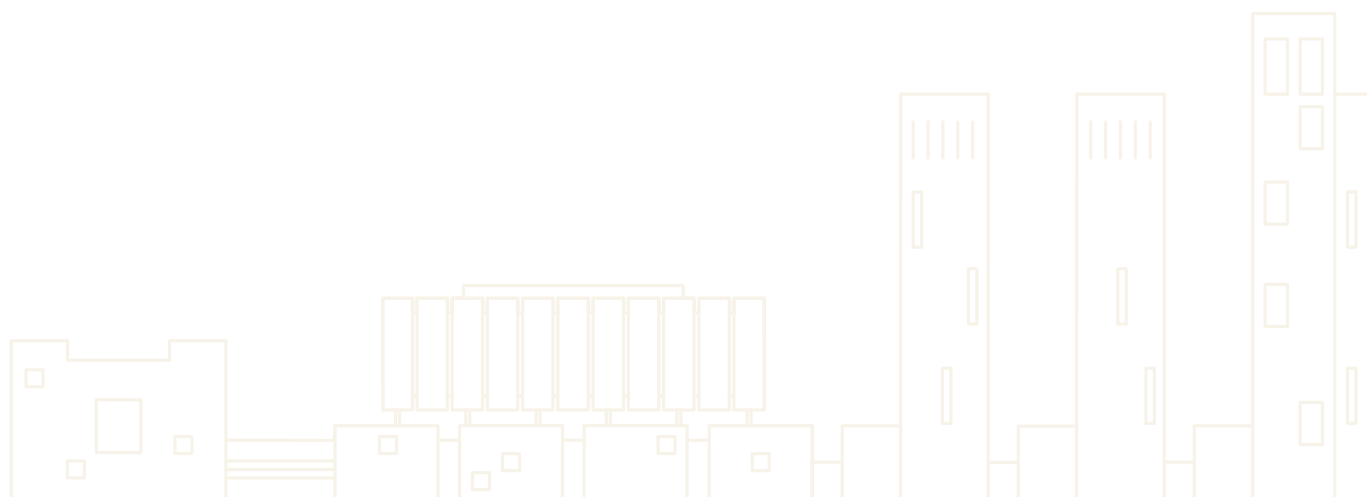
Orgán nabízí zájemcům speciální **programy návštěv** podle zájmu každé skupiny (účast na jednání, prohlídka budov nebo uměleckých děl s průvodcem, studijní návštěva, distanční návštěva):

curia.europa.eu/jcms/visits

Pro získání dalších informací o orgánu

Napište nám prostřednictvím **kontaktního formuláře**:

curia.europa.eu/jcms/contact

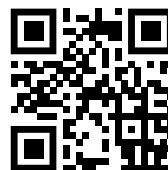
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÉ UNIE

Soudní dvůr Evropské unie

L-2925 Lucemburk

tel. +352 4303-1

curia.europa.eu

Rukopis dokončen v únoru 2025 / údaje ke dni 31. 12. 2024.

Lucemburk: Soudní dvůr Evropské unie | Ředitelství komunikace | Oddělení publikací a elektronických médií
2025

Orgán ani žádná osoba jednající jménem orgánu nenesou odpovědnost za případné použití výše uvedených informací.

Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2025

© Evropská unie 2025

Reprodukce povolena s uvedením zdroje.

Fotografie / ilustrace:

Veškerá zobrazení © Evropská unie, pokud není uvedeno jinak. Strany 9, 12, 13, 83: © shutterstock.com; strana 11: Lietuvos nacionalinis muziejus / Fotografie: © Gediminas Trečiokas; strany 94 - 95 Fotografie: Gediminas Karbauskis

Jakékoliv použití nebo reprodukce fotografií či jiných dokumentů, k nimž Evropská unie nevlastní autorské právo, jsou bez svolení vlastníků autorských práv zakázány.

Print	ISBN 978-92-829-4757-9	ISSN 2467-1258	doi:10.2862/5576774	QD-01-24-003-CS-C
PDF	ISBN 978-92-829-4756-2	ISSN 2467-1487	doi:10.2862/7276982	QD-01-24-003-CS-N
HTML	ISBN 978-92-829-4755-5	ISSN 2467-1487	doi:10.2862/9192515	QD-01-24-003-CS-Q

SOUDNÍ DVŮR
EVROPSKÉ UNIE

Ředitelství komunikace
Oddělení publikací a elektronických médií

